

INFORME PROFESSIONAL

Dades personals del professional:

Nom: Noa

Cognoms: Soliño Cirujano

Població: Terrassa

Província: Barcelona

Professor/a col·laborador/a: Neus Rodríguez Corcoll

Data de finalització: 3 de juny de 2022

TÍTOL: L'impacte de la fotografia terapèutica i participativa en la millora de la palilàlia i la comunicació significativa i funcional d'un jove.

Problema, necessitat o repte detectat

Població (Population)

En aquest estudi d'investigació participa un estudiant de segon curs d'Educació Secundària Obligatòria de 15 anys d'un centre educatiu concertat, repetidor i pacient de l'Hospital de Dia Nou Barris (Barcelona) amb funcionament psicòtic associat al TEA, trets de dislèxia i palilàlia, manca d'habilitats socials, dificultats comunicatives i socials en els diferents àmbits (social i familiar), un nivell socioeconòmic i cultural mig alt, fill únic, amb un entorn/contexte lingüístic divers, emprant l'alemany amb el pare i castellà amb la mare.

Intervenció (Intervention)

El repte es centra en comprovar i avaluar si la fotografia terapèutica és una eina amb influència positiva en el tractament de la palilàlia i la millora de la comunicació significativa i funcional que presenta un jove amb TEA i indicis de palilàlia.

Aquest repte ha sorgit gràcies a l'impacte del taller de fotografia terapèutica i participativa en joves (Rabadan i Contreras, 2014), amb trastorn mental greu en adolescents (Cabeza, 2021) i adults (Viñuales, Benabarre, Alayeto, Sánchez i Barros-Ioscortales, 2015) així com la proposta de fotografia aplicada

amb joves amb síndrome d' Asperger (Regis, 2014). Tanmateix, estudis similars verifiquen els bons resultats de l'aplicació de la fotografia, primer en el joc teatral a través d'imatges per a la creació i narració d'històries en joves amb dislàlia i disfèmia (Cruz, 2014) i segon, en activitats que empren les fotografies per a la creació artística en infants amb dislàlia (Morales, 2020). Pel que fa a la palil·làlia o palifràsia, tot i trobar literatura científica que la conceptualitza (Maassen, Kent, Peters, van Lieshout i Hulstijn, 2004) i manuals diagnòstics com DMS-5 (2013) i CIE-10 (1992), no existeixen propostes que relacionin la palil·làlia amb la fotografia.

Exposat el repte, la intervenció es durà a terme amb el jove de manera setmanal durant 4 sessions presencials d'una durada de 45 minuts a través del mètode "Covisage" (Viñuales, 2019) i avaluaran el grau de capacitat comunicativa i funcional basant-nos en la millora del vocabulari, espontaneïtat, fluïdesa, frases elaborades i la disminució o no de palil·làlies.

Per tant, els objectius d'aquest estudi seran:

- Analitzar els efectes de la fotografia terapèutica i participativa en accions amb adolescència amb i sense patologia mental i adults.
- Comprovar l'impacte de la fotografia terapèutica i participativa a través del Covisage en el tractament de la palil·làlia d'un jove i examinar en quina mesura millora la competència funcional i significativa (habilitats discursives, fluïdesa verbal, argumentació i expressió).

Comparació (*Comparison*)

Per tal de comprovar la validesa d'aquesta intervenció es realitzaran dues accions:

En primer lloc, per tal d'analitzar els efectes de la fotografia en accions d'intervenció amb adolescència amb i sense trastorn mental i adults, es cercarà literatura científica, avaluant la idoneïtat de l'activitat i contrastant els seus beneficis i resultats. Tanmateix es cercaran estudis amb objectius i continguts afins centrats en trastorns de la parla com la disfèmia i dislàlia

En segon lloc, per comprovar l'impacte de la fotografia com a eina pel tractament de la palilàlia i la millora de la seva comunicació verbal, s'analitzarà i utilitzarà el mètode *Covisage* (Viñuales, 2019) un recull 96 fotografies amb sessions planificades incloent els aspectes a treballar, incidir i promoure així com observar i avaluar a través de rúbriques d'avaluació i observació, recollint evidències de cada intervenció i, finalment, realitzant una comparativa entre les diferents activitats, tant la inicial (primera sessió) i final (quarta i darrera sessió).

Resultats (*Outcomes*)

En relació als resultats, aquest estudi d'investigació es centra en analitzar l'impacte de la fotografia terapèutica en la millora de la capacitat comunicativa funcional d'un jove amb trastorn mental i palilàlia. A partir de les dades qualitatives i quantitatives, i els resultats en sí, s'espera, per una banda, que els diferents entorns d'intervenció prestin més atenció en la fotografia com a recurs òptim per a la millora de les deficiències comunicatives, basant-nos en experiències de joc teatral en la millora de la dislàlia i disfèmia (Cruz, 2014) i en la creació d'obres artístiques (Morales, 2020), i per l'altra, la importància de la fotografia terapèutica i participativa com a eina d'intervenció (Rabadan i Contreras, 2014) i per al tractament dels trastorns mentals greus en adolescents (Cabeza, 2021), en joves amb síndrome d'Asperger (Regis, 2014) i adults (Viñuales et al., 2015).

Evidències empíriques prèvies

En aquest apartat s'han recollit evidències estructurades en els diferents nivells i relacionades amb el repte que es pretén respondre, relacionat amb la proposta d'intervenció, centrada en comprovar i avaluar, a partir d'una intervenció amb un alumne amb palilàlia i un baix nivell comunicatiu, si la fotografia terapèutica i participativa és una eina que millora la palilàlia i la seva competència comunicativa.

Nivell 1: evidències científiques externes.

La Palilàlia es considera una afàsia englobada dins els trastorns del llenguatge i basada en la repetició involuntària amb un nombre invariable tant de síl·labes, paraules o frases, tot i que amb major freqüència es repeteixen paraules,

seguides de frases i finalment, síl·labes (Massen, Kent, Peters, Van Lieshout i Hulstijn, 2007). Les persones amb palilàlia mostren dificultats per mantenir una conversa bidireccional però es basa en una parla contextualment correcta (Massen, et al., 2007) i té similituds amb tics complexos com l'ecolàlia.

Critchley (1927) afirma que la palilàlia ocorre amb prosòdia estereotípica, ritme accelerat, to elevat i a vegades, volum decreixent. Concreta la similitud de la palilàlia amb els trastorns de la parla, com la tartamudesa o el desordre, si partim de l'expressió en la parla espontània o en casos com respondre preguntes, però no en la parla automàtica i en accions associades.

El Manual Diagnòstic i Estadístic dels Trastorns Mentals o DSM - V (American Psychiatric Association, 2014) incorpora la Palilàlia dins els trastorns de tics com a tics vocals complexos, al mateix temps que la ecolàlia i la coprolàlia. L'anàlisi d'aquests aspectes juntament amb l'edat de la persona i l'observació del seu llenguatge, ajuda a situar-ho en un trastorn de tics motors o vocals persistent (crònic) ja que apareix abans dels 18 anys i, només correspondria als tics vocals, no motors (al no presentar moviments repetits).

Continuant amb el DSM - V (APA, 2014), la ecolàlia es presenta en diagnòstics com el Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) incorporant també, el retard del llenguatge, llenguatge poc natural i dificultat en la comunicació social recíproca, entre altres. Tanmateix, s'inclou com a aspecte dins l'Espectre de la esquizofrènia i altres trastorns psicòtics, dins la Catatonía associada a un altre trastorn mental, trastorn catatònic degut a afecció mèdica.

Continuant amb manuals diagnòstics, la desena revisió de la Classificació Internacional de les malalties i trastorns relacionats amb la salut mental o CIE-10 (OMS, 1992) si incorpora la Palilàlia sota el codi R48.8 englobat en "*Altres disfuncions simbòliques*", i al mateix nivell que l'acalcúlia, entesa com la pèrdua de la funció adquirida per al càlcul i la resolució de problemes matemàtics degut a lesions i/o trastorns (Ardila i Roselli, 2002) i l'agrafia entesa com la pèrdua parcial o total en la producció del llenguatge escrit per lesió o dany cerebral

(Sánchez, 2006). El codi R48 s'atribueix a "*Dislèxia i altres disfuncions simbòliques, no classificades sota un altre concepte*".

L'anterior revisió, el CIE9-MC (MSSSI,1989) inclou la Palilàlia dins el codi 784.69 com a "*Altres*" englobat com a "altra disfunció simbòlica" (codi 784.6).

Seguint amb la palilàlia, no existeixen propostes d'intervenció i tractament basades en fotografia terapèutica però sí dues experiències pràctiques.

Primer, una proposta basada en la millora de la dislàlia a través de la creació d'obres artístiques (Morales, 2020) on la fotografia s'incorpora en l'activitat d'autoretrats i retrats del grup, practicant el llenguatge a través de preguntes que guien el procés i històries que avaluen i valoren els temps verbals. Basant-nos en els resultats, les evidències mostren una millora comunicativa, tant en l'expressió d'un esdeveniment en 6 alumnes com de l'expressió en oracions simples de 4 alumnes, la incorporació de temps verbals en 9 alumnes i identificació de fonemes amb articulació i pràctica en 7 alumnes.

Segon, una proposta basada en el joc teatral per a la millora de la dislàlia i disfèmia (Cruz, 2014) investigant si el teatre és una eina adient per a la millora de la dislàlia i disfèmia, durant 8 mesos i dues activitats setmanals de 90 minuts. La fotografia inclosa en jocs d'improvisació va permetre narrar històries i expressar vivències i sentiments. En aquest sentit, parlant de dislàlia, a part de la millora en la correcció de les articulacions, es va observar una millora en la participació, l'actitud, la seguretat i relacions socials.

En relació a la disfèmia, la millora es va observar en les habilitats socials, la comunicació de sentiments i desitjos, la seva regulació i la generalització d'aquestes capacitats a altres àmbits quotidians. Centrant-nos en el llenguatge, una millora en la fluïdesa d'un 50%, promovent la desaparició de repeticions o prolongacions. Per tant, s'estableix una relació significativa entre la creativitat, el joc teatral, la intel·ligència emocional i el desenvolupament del llenguatge.

Endinsant-nos en la fotografia terapèutica i participativa Rabadan i Contreras, (2014) afirma que és una eina educativa adient en l'adolescència ja que possibilita l'aprenentatge, l'assertivitat, la capacitat crítica, el modelatge de

conductes prototípiques i l'adquisició d'habilitats d'autonomia necessàries per generar espais de comunicació interpersonal. A part de fomentar el diàleg, la fotografia s'entén com un mitjà per a la percepció i representació de la realitat

Ángel Cabeza (2021) afirma la idoneïtat de la fotografia com a recurs en el tractament dels trastorns mentals greus en joves i adolescents basant-se en l'impacte i evolució de l'activitat en el treball terapèutic diari i quotidià. A més, facilita el treball dels objectius del procés terapèutic individual i la generació de vincles entre les persones ateses i l'equip professional. Tanmateix, permet el treball d'aspectes emocionals com la identificació, gestió i expressió on la persona és la protagonista activa, així com les imatges, els processos i allò que es produeix, generant una narrativa inclosa dins el procés de canvi.

Menéndez (citada a Cabeza, 2021) posa èmfasi en la fotografia com una eina facilitadora de processos terapèutics, facilitant el contacte amb la realitat i el treball dels aspectes simbòlics, emocionals, conscients i inconscients.

També cal destacar el Síndrome d'Asperger, reconegut pel DSM-IV-TR (APA, 2002) com un Trastorn Generalitzat del Desenvolupament amb una alteració greu en la interacció social i amb patrons, comportaments i interessos repetitius i restrictius, sense retard en el llenguatge, el desenvolupament cognoscitiu i comportament adaptatiu, eliminat al DSM -V (APA, 2014) incloent-la dins el diagnòstic de TEA tot i reconèixer el trastorn de la comunicació social (pragmàtica) basat en les deficiències d'interacció i comunicació social.

En aquest sentit, es posa de manifest que la fotografia és una eina adient per a les persones amb Síndrome d'Asperger si partim del projecte "*MIR-ARTE. Soy igual que tu*" (Regis, 2014) centrat en desenvolupar la creativitat, funcions executives, flexibilitat cognitiva, la comunicació, les habilitats socials i l'expressió personal durant 12 sessions de dues hores. La proposta es va centrar en desenvolupar el pensament metafòric, la creativitat, imaginació i flexibilitat de pensament però també en aspectes relacionats amb el seu entorn, visualitzant i qüestionant-se allò que es veu, el que no, incorporant creences i desitjos i reflexionant sobre temes d'interès.

Aquest treball va posar de manifest la importància de la comunicació i el llenguatge com a aspectes fonamentals en la quotidianitat, sent un greu repte i problema per les persones amb algun tipus de trastorn mental (Mampaso i Nieto, citat a Regis, 2004), per tant, una dificultat que comporta necessitats com la incorporació de projectes que ajudin a disminuir i pal·liar aquestes dificultats.

Viñuales et al. (2015) a la seva proposta per persones adultes amb trastorns mentals greus, amb activitats setmanals de 90 minuts i durant 9 mesos, van posar de manifest la importància del treball posant el focus en la fotografia com a eina terapèutica ajudant en l'assoliment d'objectius esperançadors permetent la participació social, la visibilització de les seves necessitats i desitjos, la transformació personal i col·lectiva, promovent els processos terapèutics i creatius com a eina compensatòria de dificultats personals i col·lectives.

Tanmateix, Viñuales (2019) relaciona la fotografia terapèutica i participativa amb la creativitat, partint de l'aplicació d'exercicis narratius que permetent el treball de l'atenció conscient sobre la presa de decisions, millorant la implicació emocional i en la prevenció de conductes no desitjades. Tanmateix a través de les imatges la persona connecta amb els aspectes interns i inconscients, millorant la participació, reflexionant i verbalitzant les seves necessitats i promovent de forma constructiva alternatives a les limitacions.

Nivell 2: opinions expertes o fruit de l'experiència clínica.

En aquest nivell, i continuant amb la importància de la fotografia en el tractament dels trastorns mentals greus, resulta interessant la xerrada d'Ángel Cabeza (2021), Educador Social a l'Hospital de Dia Nou Barris i especialitzat en fotografia terapèutica i participativa a l'Institut 8 sobre com fomentar i treballar les potencialitats i oportunitats dels adolescents amb trastorns mentals greus a través de la fotografia. En aquesta, basant-se en el transcurs de l'activitat al recurs citat, el concurs de Fotografia organitzat anualment, les impressions dels diferents professionals i dels participants, es va concretar que l'èxit recau en el treball consensuat, el vincle educatiu, les activitats basades en interessos, inquietuds i motivacions i el treball dels aspectes personals com descobrir-se, reflexionar, simbolitzar, connectar i exterioritzar situacions

positives i doloroses, en un espai segur i proper. Aspectes que es relacionen amb la comunicació verbal i no verbal, conscient i inconscient de totes les situacions personals que afloren gràcies a l'activitat.

David Viñuales, Doctor en Educació Artística per la Universitat de Barcelona, arteterapeuta especialista en fotografia terapèutica, investigador, docent i pioner en el desenvolupament de la fototeràpia a Espanya, en les diferents entrevistes realitzades, afirma primer, que la fotografia ajuda en la millora de la comunicació i el treball en equip permetent la connexió de la persona amb la realitat i el món (Escardó, 2015) i, segon, que promou el benestar, la creativitat, la subjectivitat i la introspecció, considerant-la com una eina d'expressió que trenca les barreres i expandeix les possibilitats i potencialitats (Vázquez, 2019).

Viñuales (2018) va crear *Covisage*, un mètode i eina visual i innovadora de facilitació destinat a totes les edats i compostat de tres eines: un llibre-guia amb tres eixos de treball, dinàmiques i 96 foto-cartes. L'objectiu del mètode es centra en promoure la creativitat i nous punts de vista ajudant a trobar respostes, prendre decisions, obrir perspectives, posar paraula als relats i narratives, identificar dificultats, expressar idees o emocions, augmentar la llibertat de pensament, la confiança i seguretat, per tant, promovent la millora de la comunicació, modelant i ampliant la comunicació individual i col·lectiva.

Pel que fa a la palilàlia, Marin (2019) com a Director del grup d'investigadors d'ArribaSalud afirma que la palilàlia i l'ecolàlia s'associen al Trastorn de l'Espectre Autista, Alzheimer, Síndrome de Tourette, Parkinson i malalties cerebrovasculars. A més, afirma que les persones amb palilàlia mostren dificultats lingüístiques amb dificultat per iniciar i mantenir converses i amb un llenguatge verbal no adequat.

Nivell 3: Evidències fruit de les perspectives del receptor.

En aquest nivell i en un primer moment, s'ha analitzat la història clínica, social i educativa de la persona participant, concentrant reunions clíniques amb l'equip professional de l'Hospital de Dia Nou Barris i referent del cas, incloent

la Psicòloga, Educador Social i Professor de l'Aula, per tal d'abordar les evidències, les necessitats i els aspectes a potenciar i treballar, centrats en aspectes comunicatius, relacionats amb la temàtica del TFM. En aquestes, partint de la detecció de necessitats des de les diferents vessants implicades (Psicòloga, Educador i Professor) s'evidencia que la persona participant mostra baixes estratègies comunicatives en espais terapèutics amb la Psicòloga, tutories amb l'Educador Social i el Professor, mostrant poca fluïdesa, argumentació i expressió emprant sobretot frases simples i poca adequació davant la utilització dels nexes (massa repetició), amb un tipus de discurs més dirigit que espontani, amb contínues palil·làlies: "vale, vale" i "sí, sí", entre altres, que dificulten la possible comprensió dels aspectes pactats i el treball i assoliment dels objectius citats al Programa Terapèutic Individual (PTI) com el treball de les seves habilitats socials, la disminució de conductes disruptives davant els límits o l'exploració d'interessos i motivacions per cercar activitats d'oci i el projecte formatiu futur (possible PFI o CFGM), entre altres.

Fruit d'aquestes evidències, es detecta i planifica una actuació basada en la millora de la palil·làlia i l'augment d'estratègies comunicatives que millorin la comprensió de la informació partint de temàtiques d'interès que ajudin a treballar la seva expressió, la consciència en la necessitat de millora, l'augment de la seva autonomia lingüística (discurs espontani), les habilitats socials (relació i inclusió basant-nos en aspectes significatius i motivadors).

Gràcies a la informació obtinguda, s'ha pogut reforçar la importància de la incorporació d'activitats pròximes i significatives, que generin seguretat i confiança i la possible influència i impacte positiu que la fotografia podria mostrar en la millora dels aspectes esmentats.

Previ a la intervenció, es va concretar una reunió informativa amb la família i el jove, signant el compromís i autorització pertinent per a l'ús, cessió i tractament de les dades i una autorització del Director Clínic del Recurs.

Partint de l'escolarització de la persona participant en un centre educatiu concertat, es realitza una coordinació escolar per traslladar la proposta basant-

nos en les necessitats, compartides també des del centre educatiu i centrades en les dificultats en l'àmbit comunicatiu.

Els principals punts de l'entrevista es van centrar en les necessitats lingüístiques i les seves conseqüències a nivell social (poques habilitats socials i el rebuig per part dels iguals), familiar (consciència de la necessitat de millora i confiança total en la intervenció interdisciplinària, atenent a la diversitat de professionals implicats davant l'evolució clínica) i personal (comportament disruptiu davant la incomprensió dels altres i baixa autoestima). Per tant, aquesta proposta d'acció i intervenció possiblement serviria per la millora de la seva comunicació, millorant les seves habilitats socials (escolta activa, torns de paraula i compartiment de temes d'interès i motivacions personals), la continuïtat en el treball per a la autonomia lingüística i la millora en el seu comportament, passant possiblement de mostrar-se disruptiu davant la incomprensió a ser assertiu, millorant el seu benestar personal.

Finalment amb tota la informació aportada en els tres nivells basades en l'impacte de la fotografia terapèutica i participativa en joves i adolescents amb i sense trastorn mental i en adults i en les propostes que incorporen la fotografia com el joc teatral en el tractament de la dislàlia i disfèmia i l'activitat artística com a recurs per potenciar la comunicació davant l'alumnat amb dislàlia, s'ha concretat un marc teòric que servirà com a base per a la realització de la proposta esmentada, comprovant si la fotografia és una eina positiva per a la millora de la palilàlia i la comunicació significativa i funcional.

Objectius de la intervenció o acció

L'objectiu principal d'aquesta intervenció es centra en analitzar si la fotografia terapèutica i participativa té efectes positius en la intervenció de l'adolescència amb i sense trastorn mental i en adults.

Una vegada exposat l'objectiu principal, la pretensió secundària d'aquesta proposta és comprovar l'impacte de la fotografia terapèutica i participativa a través de mètode *Covisage* (Viñuales, 2018) en el tractament de la palilàlia d'un jove de 15 anys,

examinant de manera inicial, progressiva i final el grau de millora o no de les habilitats comunicatives funcionals basant-nos en l'observació i el treball de la disminució de la palil·làlia i la millora del discurs, la fluïdesa verbal, l'argumentació i l'expressió (introduir, mantenir, aclarir i canviar de tema), les oracions (simples, exclamatives, entre altres), l'alternança recíproca (torns de paraula i espera) i el to de veu en contextos naturals i espontanis. Emprant la pràctica guiada i el modelatge, acompanyant a la persona des de la confiança, vincle i proximitat.

Una vegada s'obtinguin els resultats, s'analitzarà l'eficàcia de la fotografia en la millora dels objectius, elaborant les conclusions, fent visible aquesta eina.

Existeixen evidències científiques sobre l'impacte de la fotografia terapèutica i participativa en termes generals, possibilitant la millora dels aspectes comunicatius i les habilitats socials en adolescents (Rabadan i Contreras, 2014), intervenint com una eina facilitadora de processos creatius, terapèutics i emocionals en adolescents amb trastorns mentals (Cabeza, 2021), potenciant la creativitat, la comunicació i l'expressió personal en persones joves amb Síndrome d'Asperger (Regis, 2014), potenciant la participació social i la construcció de narratives en adults (Viñuales et al., 2015) i evidències de millora comunicativa tant en alumnat amb disl·làlia a través de l'art (Morales, 2020) com en jocs d'improvisació teatral en alumnat amb disl·làlia i disfèmia promovent l'autonomia i habilitats discursives (Cruz, 2014) però cap aclariment o justificació de l'eina fotogràfica com a estratègia per a la millora de la palil·làlia i de la competència comunicativa a l'adolescència.

Característiques de l'acció o intervenció (basada en les evidències empíriques prèvies)

Una vegada recollides les diferents evidències empíriques i els objectius de la intervenció, es procedeix a concretar tots els elements de la intervenció que s'ha dissenyat i la seva relació amb totes les evidències empíriques anteriors.

Naturalesa de les dades.

Aquest estudi té la base metodològica d'una investigació qualitativa basat en estudiar la realitat en un context natural per tal de recollir, analitzar i avaluar

dades no estandarditzades en profunditat d'un tema i interpretar els fenòmens, (Molina, 2020). Per tant, descriu els fenòmens de forma narrativa, identificant la temàtica principal, en aquest cas analitzar els efectes de la fotografia per al tractament en adolescents i adults, comprovant la seva eficàcia en la possible millora de la palilàlia i la competència comunicativa d'un jove de 15 anys.

S'ha realitzat un estudi sobre una persona, sense la existència d'altres estudis similars amb els quals realitzar una retrospecció. La recollida de dades s'ha realitzat a través de l'observació, una de les tècniques d'investigació qualitativa més utilitzades, juntament amb el grup de discussió i les entrevistes (Fàbregues, Meneses, Rodríguez-Gómez i Paré, 2016).

S'utilitzarà l'observació participant, una de les eines de recollida de dades més estratègiques per assegurar fiabilitat i validesa en la informació, sobretot si es compara amb l'entrevista o grup de discussió (Brewer; Green i Thorogood citat a Fàbregues et al., 2006). És una tècnica adient en estudis exploratoris i/o descriptius ja que l'investigador/a té capacitat per accedir i observar els elements, s'investiga un fenomen observable i la pregunta de la investigació es pot respondre a partir de les dades qualitatives obtingudes en l'observació directa (Jorgensen, citat a Fàbregues et al., 2006). Per tant, permetrà la pràctica guiada i el modelatge orientant al participant (veure Annex I).

També s'emprarà l'observació no participant on la persona investigadora té un rol no participant i es centra en l'observació de la persona protagonista i el seu comportament en el desenvolupament de l'activitat, centrant la seva funció principal en les anotacions i apunts de tot el què observa i analitza (Fàbregues et al., 2006). En aquest sentit, la persona investigadora observa a la persona participant prenent notes i recollint-les en un document creat ad hoc (veure Annex II) ajudant a analitzar la seva competència comunicativa i la palilàlia.

Fàbregues et al. (2016) afirma que l'ús combinat dels dos rols d'observació permet la implicació subjectiva de la persona investigadora i una visió més objectiu de l'entorn, permetent l'obtenció de dades qualitatives que avalin els efectes de la fotografia com una eina pel tractament i intervenció educativa.

Participants i Organització.

En aquest estudi d'investigació s'ha seleccionat una mostra concreta d'una persona de 15 anys, estudiant repetidor del segon curs de l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria d'un centre educatiu concertat i pacient d'un Hospital de Dia per Adolescents, concretament l'Hospital de Dia Nou Barris (Barcelona).

Es presenta un cas amb evolució del diagnòstic clínic, actualment amb funcionament psicòtic associat al TEA, trets de dislèxia i palilàlia, amb clares dificultats comunicatives i relacionals en l'àmbit educatiu, clínic, social i familiar.

Pel que fa a l'anàlisi personal, el nivell socioeconòmic i cultural és mig-alt, amb bona predisposició i implicació familiar i un entorn i context lingüístic divers, emprant l'alemany amb el pare i el castellà amb el mare.

En relació a la organització, aquesta intervenció es caracteritza per ser un estudi de cas (case study, en anglès), un estudi observacional no controlat i descriptiu, ajudant a tenir constància dels esdeveniments o comportaments d'una persona (ASHA, 2018). En aquest cas, un estudi observacional sobre els efectes descriptius de la fotografia que ajuden a tenir constància en la millora o no de la competència comunicativa i en la possible disminució de la palilàlia.

Instruments i materials.

En aquest estudi d'investigació i acció s'ha concretat l'observació participant i no participant com a instruments base.

Pel que fa als elements a observar, inicialment es comença el treball de camp amb poca focalització, atenent a fenòmens o elements possiblement desconeguts i no previstos com la varietat i diversitat temàtica del *Covisage*, sense conèixer l'associació als interessos, la quantitat de foto-cartes (96) i la temporalització, aspectes resolts gràcies a la familiarització amb l'entorn (l'espai físic i distribució natural i propera), activitat (analitzar les foto-cartes i acotar l'observació) i persona participant (coneixement i vincle) ajudant a focalitzar la investigació amb els elements susceptibles a analitzar (Fàbregues et al., 2016).

Entre els elements a observar i basant-nos en Jorgersen (citada a Fàbregues et al., 2016) es destacarien, primer, els quotidians com l'entorn físic i social (espai estimulant, actiu i segur) i les característiques o activitats (interactives i bidireccionals), ajudant a identificar potencialitats, segon, els problemes centrals reflectint els interessos de l'investigador (palilàlia i baixa capacitat comunicativa), i tercer, els sentiments i impressions incloent errades, sospites i prediccions per al seu anàlisi (la possible disminució de la palilàlia en entorns acollidors), ajudant a donar continuïtat en possibles investigacions futures.

En relació als tipus de notes, s'empraran les mentals amb anècdotes i moments d'interès, les breus sobre moments observats que ajudaran i complementaran les completes, de manera més detallada (Lofland i Lofland citada a Fàbregues et al., 2016). A més, constitueixen la font principal de dades de l'observació participant (Fàbregues et al., (2016). Les notes mentals i breus s'anotaran durant l'activitat al registre d'observació participant (Veure Annex I), permetent concretar les notes detallades (avaluació de l'activitat), que complementaran les anotacions del registre d'observació no participant (Annex II).

En primer lloc, pel que fa a l'observació participant, es concreta la metodologia de modelatge i pràctica guiada davant la possible disminució de la palilàlia i la millora comunicativa. Aquest s'emprarà introduint l'activitat, modelant el seu discurs i guiant per aconseguir, durant la darrera sessió, plena autonomia. La persona investigadora participarà amb el mateix nivell jeràrquic (veure Annex I). Es crea un document sintètic de l'observació participant (Veure Annex III)

En segon lloc, pel que fa a l'observació no participant, amb un paper menys actiu prioritzant les anotacions del que s'observa, es crea un document ad-hoc (veure Annex II) amb elements a observar com el discurs (narratiu, expositiu, descriptiu o argumentatiu de tipus espontani o dirigit, el to de veu i el llenguatge no verbal), la fluïdesa (vocabulari i ritme), expressió (introduir, mantenir, aclarir i canviar de tema), tipologia d'oracions (simples, exclamatives, interrogatives, dubitatives, exclamatives i desideratives), alternança recíproca (torns i espera), palilàlies, modelatge i pràctica guiada, comentaris a destacar i millores. A més, es crea un document per a totes les sessions (veure Annex IV).

En relació a les formes de gravació, s'emprarà una gravadora amb proximitat amb la situació a investigar, analitzant els elements amb exactitud. Les sessions es realitzaran a un espai tancat (sala de fotografia), ubicant la gravadora prop de l'activitat i lluny dels participants, evitant la inintel·ligibilitat i situacions de reactivitat (Bryman citat a Fàbregues et al., 2016).

Pel que fa als materials físics, es compta amb recursos materials (taules, cadires, gravadora i bolígrafs), físics (*mètode Covisage*) i els documents d'observació participant i no participant ("veure Annex I" i "Annex II").

Partint que l'observació és una tasca reflexiva, d'anàlisi de la informació i dels procediments necessaris (Gibson i Brown, citat a Fàbregues et al. 2016) es considera que la estratègia d'anàlisi de dades més adient és l'anàlisi narratiu, realitzat al final de les sessions, transcrivint la gravació i analitzant el document d'observació participant (veure Annex I) i no participant (Veure Annex II).

Procediment.

Partint d'una estructura típica formada inicialment per l'avaluació prèvia o pretest, del 21 a 25 de març de 2022 es va analitzar el cas, concretant la necessitat i repte de la investigació partint de les observacions del participant en contextos habituals (recurs clínic, àmbit familiar i centre educatiu). Per tant, una proposta consensuada des d'àmbits diferents: clínic, educatiu i familiar.

El 19 d'abril de 2022, previ a la realització de les sessions, es va concretar una reunió presencial, tot i que finalment va ser telemàtica, per raons organitzatives de la família. En aquesta van participar la família, el jove, els professionals i la estudiant, enviant i signant el consentiment de protecció de dades i llegint el consentiment per a menors de 14 anys facilitats per la UOC, informant sobre la intervenció, requerint la seva acceptació i concretant la temporalització (del 26 d'abril al 17 de maig de 2022 durant 45 minuts i un total de 4 sessions). També una sessió final per al retorn de l'anàlisi i l'agraïment amb sessió de ping-pong.

A part de l'explicació de l'activitat, s'esmenten els instruments, la gravació de les sessions, les funcions de la persona estudiant i la metodologia, formada pel

modelatge, és a dir, l'exemplificació de l'activitat i la metodologia, recolzant el procés d'aprenentatge, modelant els dèficits i errors, passant a convertir-se en oportunitats i fortaleces (Beltrán i Bueno, 1995) i la pràctica guiada (Beltrán i Bueno, 1995) centrada en acompanyar, orientar i facilitar la presa de decisions, l'expressió i planificació, promovent l'autonomia, confiança i la pèrdua de la por, transferint la responsabilitat de manera acurada, segura i progressiva.

Després de la trobada informativa i continuant amb la metodologia i la seva estructura típica, concretament el segon pas, la intervenció o acció, es va donar inici a la intervenció, amb una sessió de presa de contacte per tal de fomentar la motivació i implicació ensenyant el *Covisage* (Viñuales, 2018) com a mètode central d'aquesta proposta del present Treball Final de Màster.

A la primera sessió del 26 d'abril de 2022 es va preparar l'espai, distribuint les foto-cartes i recordant la gravació. L'estudiant inicia l'activitat triant una foto-carta, explicant allò què li suggereix i ho comparteix amb el participant, qui també expressa el que veu. Durant quatre vegades es repeteix el procés, ajudant a posar paraules, construir la narrativa i introduint pautes per ampliar la seva competència comunicativa com l'argumentació, discurs i expressió partint de la repetició de frases estructurades, formes d'aclariment, idees per introduir, mantenir i canviar de tema i l'alternança recíproca ("un moment" o "espera"). En aquest tracte mutu i no jerarquitzat entren en joc els pensaments i impressions des de la naturalitat i proximitat i afloren anècdotes i vivències no explicades en tutories clíniques. Des de l'observació participant i no participant, el modelatge i pràctica guiada s'estableixen les bases de les sessions.

La segona sessió s'inicia recollint les impressions de la primera, l'anàlisi de la gravació i basant-se en l'observació participant i no participant, fomentant la participació del jove en la tria de les foto-cartes i explicant les impressions, opinions i aquells aspectes que consideri. Partint de la possible necessitat d'una guia, es crea una pauta ad-hoc (*veure Annex V*) amb idees que ajudaran en la construcció del discurs. Davant la palil·làlia, a part de la seva observació, s'introdueix la consigna de repetir una vegada, en cas que es produeixi i per

part de l'observadora, una de les paraules de forma interrogativa, posant sobre la taula la dificultat, fomentant la consciència i reformulant el llenguatge.

La tercera sessió segueix la mateixa estructura, analitzant la segona gravació però retirant la pràctica guiada progressivament, potenciant la seva autonomia. Aquí continua el record i reforç d'aquelles estructures, vocabulari i palilàlia.

La darrera sessió es realitza amb pràctica independent, recollint les impressions, realitzant una avaluació posterior o posttest, comparant els resultats obtinguts (inicials i finals), analitzant les gravacions i anotacions per determinar si els objectius, actuacions i la intervenció és eficient o no.

A la taula 1 es pot observar un cronograma del procediment esmentat

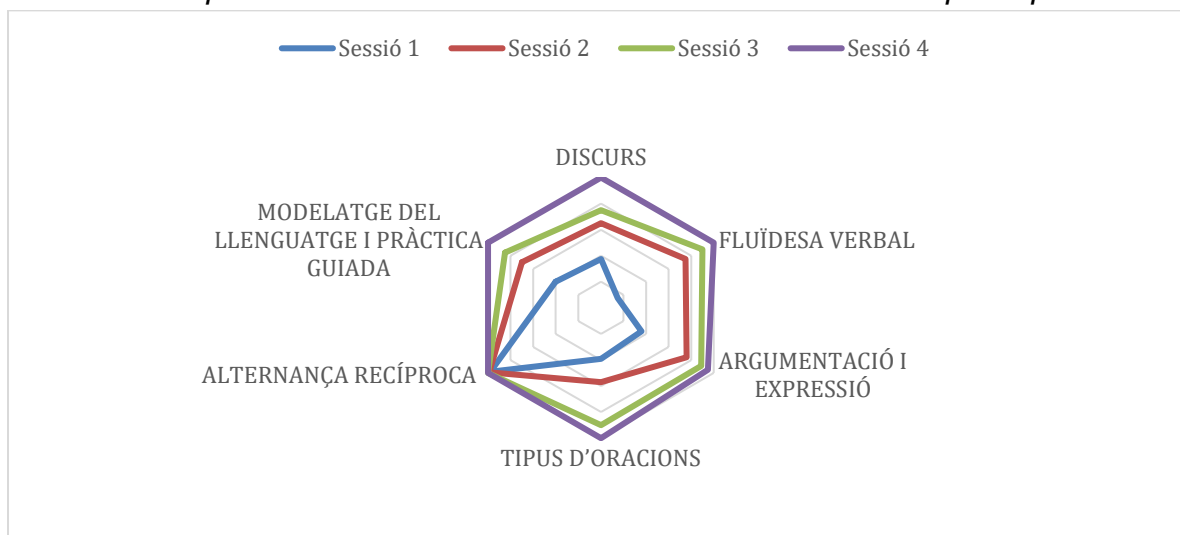
PROCEDIMENT/ TEMPORALITZACIÓ	2022					
	MARÇ	ABRIL		MAIG		
	21-25	19	26	3	10	17
AVALUACIÓ PRÈVIA O PRETEST						
Anàlisi història clínica, social i educativa	X					
Observació del participant	X					
Concreció de necessitat i repte	X					
Reunió centre educatiu	X					
Reunió amb la família i persona participant		X				
Consentiments i explicació de l'acció		X				
INTERVENCIÓ I ACCIÓ						
Primera sessió (desenvolupament i anàlisi)			X			
Segona sessió (desenvolupament i anàlisi)				X		
Tercera sessió (desenvolupament i anàlisi)					X	
Quarta sessió (desenvolupament i anàlisi)						X
AVALUACIÓ POSTERIOR O POSTTEST						
Anàlisi de sessions, gravacions i anotacions						X
Sessió final d'agraïment						X

Taula 1: Cronograma del procediment. Font: Elaboració pròpia

Avaluació dels resultats de l'acció o intervenció

Una vegada desenvolupada l'acció es procedeix a la exposició dels resultats. En primer lloc es mostren els resultats de l'observació no participant emprada en les quatre sessions, amb resultats positius i progressius, veure també Annex XIII.

Gràfic 1: Comparativa de l'evolució basant-nos en l'observació no participant

Referit al discurs, s'observa una millora en la tipologia, incloent la narrativa (el "què" com J.F i Olot), argumentativa (suggeriments sobre els esports), descriptiva (el "com" com esportistes) i expositiva (sentiments i vivències basats en "per què"). El seu discurs passa de ser dirigit a espontani davant d'aspectes significatius (l'esport i la cuina), el to de veu (de monòton a adequat partint de la familiarització amb l'activitat) i el llenguatge no verbal (inicial però estancat per la potenciació del llenguatge verbal).

Pel que fa a la fluïdesa, es constata l'evolució del vocabulari (de reduït a variat gràcies a la incorporació dels camps semàntics sobre esports, països i cuina), respostes més concretes (partint del treball bidireccional) i no curtes ("sí" i "no"), un ritme de parla adequat (lent) i la disminució dels nexes ("i" i "però"), millores relacionades amb la proximitat, la confiança i la familiarització amb l'activitat.

En relació amb l'argumentació i expressió, la persona participant mostra capacitat per introduir i canviar de tema, incorporant aclariments i el manteniment a la segona, la iniciativa a la tercera i el canvi a la darrera. Centrant-nos en les oracions passa de les simples ("El Hombre fuma") i interrogatives ("¿Por qué fuma?") a la primera, les exclamatives a la segona ("¡Me encanta!"), desideratives a la tercera ("¡Me gustaría ser así!") i dubitatives a la quarta ("No sé si saldrá bien"), indicant que la familiarització amb el tema, l'activitat i els aspectes treballats permeten l'aprenentatge continuat.

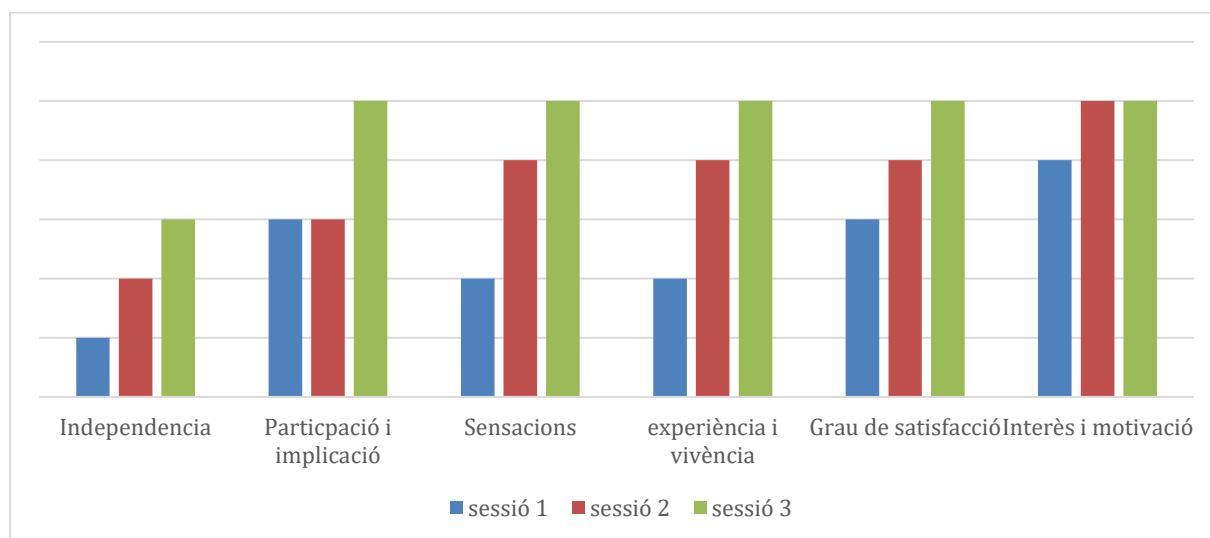
Pel que fa a la pràctica i modelatge, s'extreu el guany d'autonomia partint de la espontaneïtat, fluïdesa i la retirada del suport, anant més enllà de la fotografia i parlant

del futur (cuina i esport). El modelatge es va emprar continuadament per la necessitat de reformular i prendre consciència dels errors.

Es corroboren les evidències de Viñuales et. al., (2015) i Cabeza (2021) afirmant que la fotografia esdevé un mitjà de creació, producció i expressió i un vincle que permet el diàleg i expressió, la identificació de desitjos (cuina i esports), la participació, el discurs i la revisió de les errades. Tanmateix permet la millora de la socialització (Rabadan i Contreras, 2014), posant de manifest que el treball a partir de fotografies i imatges permetent el desenvolupament social i la comunicació (Regis, 2014).

En segon lloc es mostren els resultats obtinguts i analitzats gràcies a l'observació participant i emprada en les tres primeres sessions, veure també Annex XIV.

Gràfic 2: Comparativa de l'evolució basant-nos en l'observació participant

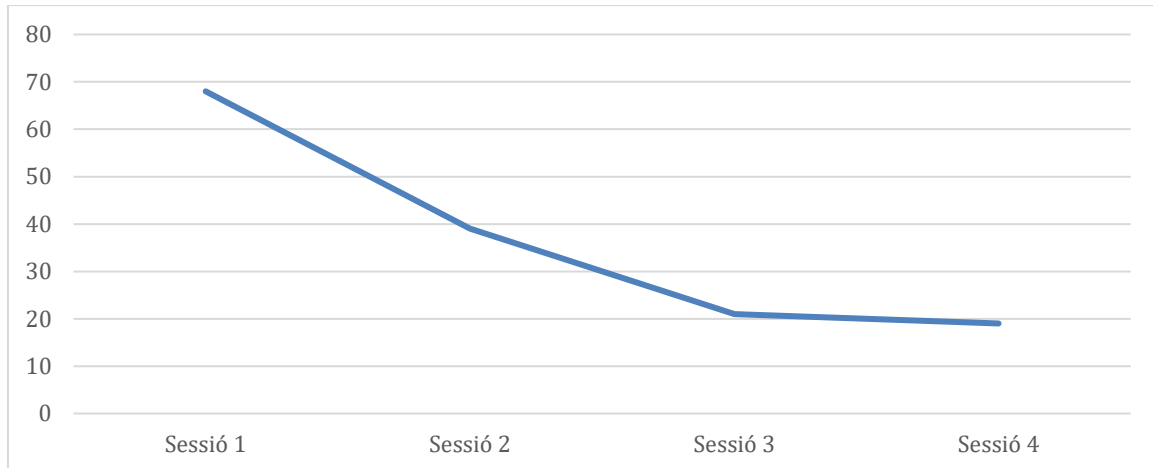
Observant el gràfic 2 es pot veure la millora de l'autonomia i de la participació basant-nos en la transferència dels aspectes vivencials, curiositats i reptes. Centrant-nos en les sensacions, experiència i vivència, es remarca la importància de les fotografies basades en la llibertat, força, acompanyament, esports (campus esportiu), la importància de la figura paterna i la cuina com a professió futura (veure Annex XV), relacionant aquests aspectes amb el grau de satisfacció i l'interès i motivació.

Viñuales et al., (2015) també empra l'observació participant, posant el focus en la fotografia com a eina per a la millora dels processos personals, terapèutics i creatius,

permetent el descobriment i treball a partir dels interessos, construint narratives que basades en les emocions i desitjos.

Al gràfic 3 s'ofereix l'anàlisi de les palil·lies del participant a totes les sessions.

Gràfic 3: Evolució de les palil·lies de la persona participant durant les sessions

Una vegada observat el gràfic 3 es pot s'ha observat una disminució de les palil·lies amb predomini de resposta "sí, sí" seguit de "vale, vale", "también, también" i "claro, claro". L'estratègia de Marin (2019) pren rellevància, afirmant que per tal de millorar la palil·làlia i el funcionament verbal és imprescindible un treball individual comptant amb imatges, permetent la construcció i estructuració del discurs i narrativa (Viñuales, 2018). Partint de la dificultat de les persones amb palil·làlia per mantenir una conversa, s'ha emprat l'estratègia de repetir només una vegada i de forma interrogativa la paraula que repeteix sota la palil·làlia (Marin, 2019) amb resultats positius basats.

La palil·làlia segons el DSM -V (APA, 2014) apareix com un trastorn de TIC i situant-nos en la persona participant, com un trastorn de tic complexos basat en la repetició involuntària, manifestant-se amb més intensitat davant i estrès, sense cap evidència relacional amb el TEA, com si passa amb l'ecolàlia. La palil·làlia tot i les estratègies aplicades es mantindrà, però es reduirà davant situacions lliures d'estressors.

La fotografia a través del joc teatral en la millora de dislàlia i disfèmia (Cruz, 2014), la creació artística per a la millora de la dislàlia (Morales, 2020) o en aquest cas, per la palil·làlia, permet la millora del llenguatge sempre i quan els objectius, continguts, instruments, entre altres, es centrin en els interessos i necessitats.

Repercussió dels resultats en un futur

La fi d'aquest estudi va ser la realització d'una acció i intervenció centrada en indagar l'impacte de la fotografia terapèutica i participativa en la millora de la palilàlia i la comunicació significativa i funcional d'un jove de 15 anys a través de quatre sessions participatives on es van posar en joc els efectes i possibilitats de la fotografia, a través del mètode *Covisage* (Viñuales, 2018) per esbrinar si és una eina adient per al tractament de les deficiències lingüístiques presents en la persona participant.

Els resultats òptims i esperançadors situen aquesta acció i intervenció com a referent per als estudiants i professionals, emprant a la pràctica educativa i d'investigació aquesta eina, no només pel treball en la disminució de la palilàlia, basant-nos en la inexistència de propostes pràctiques que relacionen la fotografia amb el tipus de trastorn anteriorment esmentat, si no també per millorar la comunicació funcional i significativa d'infants i joves que mostren poca competència lingüística (discurs, fluïdesa verbal, argumentació i expressió).

Gràcies als resultats analitzats i obtinguts, es considera que aquest estudi aporta innovació ja que incorpora la fotografia terapèutica i participativa a través del mètode *Covisage* (Viñuales, 2018) com una eina i estratègia en el tractament i intervenció de les dificultats, en aquest cas, lingüístiques, però també permet el treball bidireccional i el coneixement des d'un tracte no jerarquitzat, posant èmfasi en la millora de la comunicació basant-nos en aspectes significatius i funcionals, que formen part de les experiències i vivències personals.

Pel que fa a la palilàlia, basant-nos en la parla repetitiva de les persones de forma incontrolada, es considera que tot i que la proposta d'acció i intervenció proposada i desenvolupada ha obtingut resultats positius gràcies al treball individual, les estratègies de presa de consciència i d'intervenció per a la seva disminució, no es pot concloure que es pugui pal·liar definitivament o suprimir-la.

En aquest sentit, com a professionals cal mostrar esperit crític i reflexionar sobre la situació partint de l'anàlisi, avaluació i reflexió sobre el context d'intervenció, fomentant espais de confiança, serenitat i tranquil·litat davant espais que generin

angoixa i estrès així com l'establiment del vincle entre la persona participant i el o la professional, la proximitat i la confiança permetent d'aquesta manera que la palilàlia no es vegi tant accentuada i dificulti el treball de tots els aspectes, no només els lingüístics, si no també els terapèutics, socials i educatius, entre altres.

Referit a la relació entre el treball amb imatges i/o fotografies i la palilàlia, es considera que possiblement seria una proposta adient per la ecolàlia així com altres trastorns del llenguatge i de la parla i veu, si ens centrem en les dificultats que mostren en el funcionament verbal, el discurs, la seva argumentació i expressió, comportant millores transversals en altres àmbits com el social, educatiu, laboral i personal.

En relació a la interpretació dels resultats obtinguts per a futurs problemes, necessitats o reptes que es puguin plantejar en diferents contextos com socials, educatius, lingüístics i culturals diferents, es considera que aquesta activitat sí podria funcionar sempre i quan s'adaptin es objectius, continguts i la metodologia a les necessitats observades ja que no poden ser generalitzats, és a dir, no tots els objectius serveixen per a totes les persones així com possiblement els objectius d'aquesta proposta no servirien per totes les persones amb palilàlia, per tant, cal concretar i especificar les necessitats basant-nos en l'observació, l'avaluació prèvia i la revisió de l'anamnesi així com en les debilitats, amenaces, possibilitats, oportunitats i fortaleces de la persona.

A l'àmbit educatiu es podria aplicar a través de sessions de treball de professionals especialitzats, tant per les mestres de pedagogia terapèutica a educació primària com als professionals d'Orientació Educativa a Educació Secundària. Tot i així, per tal d'abordar el mètode *Covisage* com a tal, es podria incorporar com una activitat extraordinària en els Cicles Formatius de Grau Mitjà en Imatge i So i el Cicle Formatiu de Grau Superior de Fotografia.

A l'àmbit social als diferents recursos i/o serveis d'atenció a la infància i adolescència en risc, comptant amb professionals externs especialitzats en fotografia terapèutica i participativa o en audició i llenguatge, entre altres.

A l'àmbit cultural, donant a conèixer aquesta eina als diferents cursos de fotografia, com els organitzats anualment als Centres Cívics de Can Basté o Golferichs.

Tanmateix cal tenir present el context i els professionals que intervenen en cada cas, procurant que en tots i cadascun dels contextos, recursos, espais i/o serveis, es fomenti l'acompanyament, orientació i guiatge amb un tracte bidireccional, no jerarquitzat. Tot i així, prèviament cal realitzar una cerca i anàlisi profund de la literatura científica adient així com l'aprofundiment en la metodologia pactada, incloent el coneixement i la pràctica autònoma per al desenvolupament correcte del *Covisage*.

Un altre aspecte a tenir en compte és el consentiment i acceptació tant de les famílies com de les persones participants ja que sense la seva acceptació vulnerem un principi bàsic. Així mateix generem evidències de fracàs, partint de la negació en la participació, la poca implicació de les persones participants i la família en la consecució dels objectius, entre altres.

Es considera que aquesta activitat és adient per millorar la comunicació significativa i funcional així com la palilàlia, sempre i quan es realitzi de forma individual. Això no vol dir que es pugui aplicar a una mostra més gran amb la mateixa tipologia de dificultats i necessitats, però per tal d'assolir uns resultats afavoridors, es considera que en un primer moment les activitats amb una mostra més gran es realitzarien de forma individual basant-nos en la pràctica guiada i modelatge, aplicant algunes sessions conjuntes a través de la pràctica més autònoma i independent.

Seguint amb el fill d'aquesta acció i intervenció, aquest estudi s'ha portat a terme gràcies a la indagació i aplicació de les consideracions pràctiques en activitats fotogràfiques en la millora de la dislàlia i disfèmia a través del joc teatral (Cruz, 2014), la creació d'obres artístiques a través de fotografies per a la millora de la dislàlia (Morales, 2020), però sobretot a través de la fotografia terapèutica i participativa per a joves amb malaltia mental (Cabeza, 2021), sense (Rabadan i Contreras, 2014), joves amb Síndrome de Asperger (Regis, 2014) i basant-nos en el mètode *Covisage* (Viñuales, 2018) obtenint dades que evidencien l'assoliment dels objectius de l'estudi, corroborant, al mateix temps, les evidències pràctiques esmentades pels diferents autors.

Tot i així aquest estudi presenta una sèrie de limitacions que han de ser tingudes en compte. Limitacions relacionades, primer, amb el nombre de persones participants a l'estudi, ja que en un principi l'ideari consistia en la realització de sessions amb una major mostra de participants, ajudant a obtenir i aportar dades molt més significatives d'acord amb la realitat actual però amb dificultats clares degut a la no observació de persones amb dificultats lingüístiques i trastorns de la parla i la veu a l'Hospital de Dia Nou Barris, recurs on s'ha dut a terme el present estudi d'acció i intervenció, i segon, amb el nombre de sessions, considerant en aquest cas que un nombre de sessions major, és a dir, més de 4, podria ajudar en l'obtenció d'evidències i resultats tant quantitativament com qualitativament molt més significatius.

Tanmateix permetria el treball d'altres aspectes, no presents en aquesta intervenció, com ara primer, els emocionals, partint de la intel·ligència emocional, és a dir, la capacitat per reconèixer i tractar els sentiments i emocions com a aspectes claus en el desenvolupament laboral, personal, educatiu i social i la importància de les seves habilitats, incloent la consciència d'un mateix i de les pròpies emocions així com la seva expressió, l'autoregulació, el control dels impulsos, l'ansietat, les gratificacions, la regulació dels estats d'ànim, la motivació, l'optimisme davant les frustracions i la seva tolerància, l'empatia, la confiança i les arts (Goleman, 1996). Aquests aspectes possiblement millorarien no només la intel·ligència emocional, si no també intrapersonal e interpersonal.

I segon, els aspectes per al treball terapèutic (posant el focus de la intervenció i tractament terapèutic en el coneixement de la persona, concretant els aspectes de la seva personalitat que cal prioritzar i treballar però també equilibrant les amenaces i dificultats del cas amb les oportunitats i fortaleeses, enteses com els desitjos, motivacions i interessos que poden generar projectes de vida i formatius així com millorar la qualitat de vida).

Val a dir, que tots i que els resultats són afavoridors i positius tenint en compte els objectius de la present proposta d'acció i intervenció, el mètode Covisage (Viñuales, 2018) no s'ha desenvolupat en la seva totalitat ja que a banda de les 96 foto-cartes incloses al mètode, també implica un anàlisi, primer, a través dels diferents colors associats a temàtiques que es presenten a totes i cadascuna de les foto-cartes i que

es relacionen amb el treball inconscient, posant sobre la taula les capacitats i limitacions de les persones vers una situació així com allò que les perpetua, permetent el descobriment de la seva actuació així com l'aflorament de la resiliència davant aspectes que comporten connotacions negatives (traumes, preocupacions, pors, limitacions) i dificulten en el seu dia a dia, i segon, els cercles com a codis que ajuden en el treball del posicionament davant situacions, que es converteixen en oportunitats gràcies a la construcció i creació de diferents punts de vida, per tant, passant de ser amenaces i debilitats a una font d'aprenentatge, és a dir, oportunitats i fortaleces personals per al desenvolupament de la història de vida de cada persona.

Per tant gràcies al Covisage es treballen múltiples factors de la persona i la seva personalitat a través de la creativitat i la posada en pràctica de la presa de decisions des d'una manera conscient i inconscient i on afloren situacions i preocupacions que formen part de la història de vida de cada persona i que permeten conèixer les situacions que suposen una dificultat evident però també totes aquelles oportunitats i capacitats personals i socials que ajuden a superar els diferents entrebancs.

Tanmateix es considera que tot i que el disseny i la implementació de la metodologia, basada en la pràctica guiada i el modelatge resulta enriquidora, possiblement amb una acció i intervenció similar però amb una mostra més gran i més sessions d'anàlisi, observació i treball, per tant, amb una temporalització més extensa, es podria incorporar un mètode o tècnica d'investigació doble, tant qualitativa basada en comprendre com quantitativa basada en explicar (Gadamer, 2001) obtenint resultats combinats, més fiables gràcies a dades diferents d'una mateixa unitat d'anàlisi (Rodríguez-Gómez, 2017)

Finalment, després de la exposició de la utilitat futura d'aquest estudi, la interpretació dels resultats i les diferents limitacions, es considera important expressar que el treball es conclou amb el mateix objectiu, repte i propòsit inicial complert, ja que s'ha comprovat l'impacte de la fotografia terapèutica i participativa en el tractament i intervenció de persones adolescents (Rabadan i Contreras, 2014) amb malaltia mental (Cabeza, 2021), Síndrome d'Asperger (Regis, 2014) i adultes (Viñuales et al., 2015) però també gràcies a projectes que posen el focus en la fotografia com a element protagonista, tant en la creació artística pel tractament de la dislèxia (Morales,

2020) o el joc teatral per la dislàlia i disfèmia (Cruz, 2014), validant-se com una eina útil i alternativa en la intervenció amb infants, joves i adults, ajudant a la millora significativa de la comunicació i les habilitats lingüístiques.

Tanmateix, parlant de la proposta d'acció i intervenció desenvolupada durant quatre sessions, es pot afirmar que la fotografia terapèutica i participativa, a través del mètode Covisage (Viñuales, 2018) té efectes positius en el tractament i millora de la palilàlia i la competència significativa i funcional.

Tot i així, les investigacions en aquesta temàtica, problemàtica i/o repte resulten imprescindibles ajudant a evitar possibles repercussions severes i lingüístiques en les persones participants, obstaculitzant el seu dia a dia, incloent el treball per a la concreció del seu projecte de vida, les relacions socials, els aspectes terapèutics d'estabilització d'un cas basats en la prevenció de l'aïllament social, angoixa i altres possibles aspectes psicopatològics que puguin desestabilitzar el cas.

Referències bibliogràfiques

- American Psychiatric Association (2002). *Manual Diagnóstico y Estadístico de los Trastornos Mentales (DSM-IV-TR)*, 1ª Ed. Barcelona: Editorial MASSON.
- American Psychiatric Association - APA. (2014). *Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales DSM-5* (5a. ed.). Madrid: Editorial Médica Panamericana.
- Ardila, A., Roselli, M. (2002) *Acalculia and dyscalculia. Neuropsychology Review*. 12, 179-231.
- Beltrán, J. i Bueno, J. A. (1995). *Psicología de la Educación*. Boixareu Universitaria.
- Cabeza, A. (2021). El taller de fotografía en el tratamiento de los trastornos mentales graves en jóvenes y adolescentes. *RES (Revista de Educación Social)* N° 32, 286-306. Madrid: Eduso.
- Critchley, M. (1927). Sobre palilalia. *J Neurol Psychopathol* . 8 (29): 23–32.
- Cruz, P. (2014). El juego teatral para el tratamiento educativo y psicopedagógico de algunas situaciones y necesidades especiales en la infancia. Madrid: UNED.
- Escardó, L. (2015). Entrevista a David Viñuales. La terapia del arte, el poder de la creatividad. Madrid: Fundación Belén. Recuperat de: <https://laterapiadelarte.com/numero-7/entrevistas/entrevista-a-david-vinuales/>
- Fàbregues, S., Meneses, J., Rodríguez-Gómez, D., i Paré, M. H. (2016). *Tècniques d'investigació social i educativa*. Barcelona: Editorial UOC.
- Maassen B, Kent R, Peters H, van Lieshout, P., Hulstijn, W. Speech motor control in normal and disordered speech. Anglaterra: OUP Oxford. Disponible a: https://books.google.es/books?hl=es&lr=&id=z3LjKpcBGHwC&oi=fnd&pg=PR13&dq=Speech+Motor+Control:+In+Normal+and+Disordered+Speech&ots=OnlxAFRDxK&sig=Dkh-9budnf8JGiU_j0OrqrMYm7Y#v=onepage&q=Speech%20Motor%20Control%3A%20In%20Normal%20and%20Disordered%20Speech&f=false

- Marin, J. (2019). Palilalia: Definición, Historia, clasificación, Síntomas, Características, Causas, Tratamiento y Caso de Estudio. Recuperat de: <https://arribasalud.com/palilalia/>
- Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat (1989). CIE 9 -MC. Clasificación Internacional de Enfermedades. 9º revisión y modificación clínica. Madrid: Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.
- Molina, M. (2020). Hay otros mundos, pero están en este. Investigación cualitativa. *Revista Electrónica AnestesiaR*, 11(6), 2. <https://doi.org/10.30445/rear.v11i6.780>
- Morales, D. L. (2020). La educación artística, un recurso para favorecer la comunicación en alumnos que presentan dislalias en educación primaria. San Luis de Potosí: Benemérita y Centenaria Escuela Normal.
- Organització Mundial de la Salut (1992). CIE 10: Desena revisió de la Classificació Internacional de les malalties i trastorns mentals i del comportament: Descripcions clíniques i pautes per al Diagnòstic. Madrid: Meditor.
- Rabadan, A. i Contreras, P. (2014). La Fotografía Participativa en el contexto socio-educativo con adolescentes. *Comunicación y hombre: revista interdisciplinar de ciencias de la comunicación y humanidades*. Nº 10, 143-156. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5344618>
- Regis, P. J. (2014). La fototerapia y videoterapia en un proyecto de intervención socio-educativa para adolescentes con síndrome de Asperger. *Arte y movimiento: revista interdisciplinar del Departament de didàctica de la expressió musical, plàstica i corporal*, Nº10, 41-53. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5637086>
- Rodríguez-Gómez, D. (2017). El projecte d'investigació. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya
- Sánchez, N (2006). *Estudio de la agrafia. Clasificación de las alteraciones de la escritura y su rehabilitación. Investigación Sociomédica*, 51,38-43.

Vázquez, C. (2019). Fotografía terapéutica, ¿qué es y qué alcances tiene?. Madrid: Eldiario.es. Recuperat de: https://www.eldiario.es/consumoclaro/cuidarse/fotografia-terapeutica-alcances_1_1332334.html

Viñuales, D. (2018). Covisage, Autoedición: Huesca

Viñuales, D. (2019). Creatividad saludable. *Re_visiones sobre Arte, Patrimonio y tecnología en la era digital*. 375-382. Recuperat de: <https://davidvinuales.org/wp-content/uploads/2020/10/Creatividad-saludable-D.-Vinuales.pdf>

Viñuales, D., Benabarre, S., Alayeto, M. Sánchez, N., Barros-loscertales, A. (2015). Experiencia con fotografía terapéutica en un programa de rehabilitación psicosocial con personas con trastorno mental grave. *Revista Psicosocial*, vol 12, Nº 1, 34-38. Recuperat de: <https://davidvinuales.org/wp-content/uploads/2020/10/Experiencia-con-fotografia-terapeutica...REVISTA-DE-REHABILITACION-PSICOSOCIAL-No12-1.pdf>

Annexos

Annex I. Rúbrica i pauta base per a l'observació participant

OBSERVACIÓ PARTICIPANT	
DATA i LLOC	HORA INICI I FINAL
ÀUDIO NÚMERO:	MATERIAL
OBSERVACIONS: <i>Idees a observar: Com es desenvolupa amb l'activitat, palilàlia, expressió verbal, autonomia i dependència, participació i implicació, etc.</i>	
Notes mentals:	
Notes breus:	
AVALUACIÓ DE L'ACTIVITAT (al final de cada sessió) <i>Idees que serveixen com a guia: sensacions, experiència, vivència, grau de satisfacció, interès i motivació, entre altres.</i>	

Taula 2 Guia base per a l'observació participant. Font: elaboració pròpia.

Annex II: Rúbrica base per a l'observació no participant

OBSERVACIÓ NO PARTICIPANT	
NOMBRE SESSIÓ	X
DISCURS <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tipus: Narratiu, Expositiu, Descriptiu o Argumentatiu</i> • <i>Esportani o dirigit?</i> • <i>To de veu adequat?</i> • <i>S'observa el llenguatge no verbal i la seva expressivitat facial?</i>	
FLUÏDESA VERBAL (expressió de les idees) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Troba les paraules adequades (vocabulari) i ritme (lent o adequat)</i>	
ARGUMENTACIÓ I EXPRESSIÓ <p><i>Capacitat per:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Introduir,</i> • <i>Mantenir</i> • <i>Fer aclariments</i> • <i>Canviar de tema</i> • <i>Mostra iniciativa</i>	
TIPUS D'ORACIONS <ul style="list-style-type: none"> • <i>Simples</i> • <i>Exclamatives</i> • <i>Dubitatives</i> • <i>Interrogatives</i> • <i>Exclamatives</i> • <i>Desideratives</i>	
ALTERNANÇA RECÍPROCA (TORNS DE PARAULA I ESPERA)	
PALILÀLIES OBSERVADES I PALILÀLIA REPETIDA DURANT LA SESSIÓ	

MODELATGE DEL LLENGUATGE I PRÀCTICA GUIADA

- En quins moments?

COMENTARIS A DESTACAR**Altres aspectes:**

- *Respecta les normes?*
- *Saluda? (ho fa ell ho faig jo)*
- *S'acomiada?*

OBSERVACIONS DE MILLORA

Taula 3: Guia per les anotacions de l'observació no participant. Font: elaboració pròpia.

Annex III. Recull de les sessions basat en l'observació participant

	PRIMERA SESSIÓ	SEGONA SESSIÓ	TERCERA SESSIÓ
AUTONOMIA I DEPENDÈNCIA			
,PARTICIPACIÓ I IMPLICACIÓ, ETC.			
SENSACIONS			
EXPERIÈNCIA I VIVÈNCIA			
GRAU DE SATISFACCIÓ			
INTERÈS I MOTIVACIÓ			

Taula 4: Recull de les sessions d'observació participant. Font: Elaboració pròpia.

Annex IV: Document observació no participant amb el recull de totes les sessions

OBSERVACIÓ NO PARTICIPANT				
NOMBRE SESSIÓ	1	2	3	4
<p>DISCURS</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Narratiu, Expositiu, Descriptiu o Argumentatiu.</i> • <i>Esportani o dirigit.</i> • <i>To de veu adequat?</i> • <i>Llenguatge no verbal i expressivitat facial?</i> 				
<p>FLUÏDESA VERBAL</p> <p><i>Paraules adequades (vocabulari) i ritme lent o adequat</i></p>				
<p>ARGUMENTACIÓ I EXPRESSIÓ</p> <p><i>Capacitat per introduir, mantenir, fer aclariments, canviar de tema, mostrar iniciativa.</i></p>				
<p>TIPUS D'ORACIONS</p> <p><i>Simplex, exclamatives, dubitatives, interrogatives, exclamatives i desideratives</i></p>				
<p>ALTERNANÇA RECÍPROCA (TORNS DE PARAULA I ESPERA)</p>				
<p>PALILÀLIES OBSERVADES I PALILÀLIA REPETIDA DURANT LA SESSIÓ</p>				

MODELATGE DEL LLENGUATGE I PRÀCTICA GUIADA				
COMENTARIS A DESTACAR I altres aspectes com respecte, saludar i acomiadar-se				
OBSERVACIONS DE MILLORA				

Taula 5: Document observació no participant amb el recull de totes les sessions

Annex V: Exemples d'aspectes descriptius per al COVISAGE

COLORS I TEXTURA	<ul style="list-style-type: none"> • Primaris • Secundaris • Càlids • Freds 	<ul style="list-style-type: none"> • Regular o irregular • Llisa o rugosa • Dura o tova • Modelable o rígida
ESPAI	<ul style="list-style-type: none"> • Centre educatiu • Hospital • Muntanya • Platja • Centre esportiu 	<ul style="list-style-type: none"> • Museu • Estacions de transport o aeroport • Espais d'oci i temps de lleure • Etc.
TEMPS	Sol, pluja, vent, etc.	
NOMBRE	Quantitat exacta Forma descriptiva similar: Molt, poc, etc.	
ANIMALS I/O OBJECTES,	Diferents tipus d'animals Diferents tipus d'objectes Diferents elements naturals: arbres, rius, muntanya	
ACCIONS	<ul style="list-style-type: none"> • Cantar • Pensar • Parlar • Comprar 	<ul style="list-style-type: none"> • Passejar • Gaudir • Jugar • Viatjar
AVALUACIÓ PERSONAL	<ul style="list-style-type: none"> • M'agrada o no m'agrada perquè... • M'interessa o no m'interessa perquè... 	
SENSACIONS (QUÈ EM SUGGEREIX LA FOTOGRAFIA)	<ul style="list-style-type: none"> • desig • odi, • alegria, • tristesa, 	<ul style="list-style-type: none"> • tendresa, • por, • enuig, • ràbia

Taula 6: Exemples de temàtiques descriptives per a les sessions de Covisage. Font: elaboració pròpia..

Annex VI. Rúbrica d'observació participant de la sessió I

OBSERVACIÓ PARTICIPANT	
DATA i LLOC: 19/04/2022 al Taller de fotografia - Hospital de Dia Nou Barris	HORA INICI I FINAL: 10 a 10.45h
ÀUDIO/SESSIÓ NÚMERO: 1	MATERIAL: Covisage, full observació participant i no participant, enregistratora, bolígraf, pauta base (Annex III), pissarra per anotacions
OBSERVACIONS: <i>Idees a observar: Com es desenvolupa amb l'activitat,, palilàlia, expressió verbal, autonomia i dependència, participació i implicació.</i> <u>Autonomia i dependència:</u> Més dependència que autonomia. <u>Palilàlia:</u> Fa moltes palilàlies, sobretot davant de preguntes generals més que concretes. Tot i així, moltes de les seves respostes curtes van acompanyades de: “bien, bien”. “si, si”, “vale, vale”. <u>Expressió verbal:</u> Discurs poc espontani, revisa la pauta amb idees expressives. Respostes més genèriques que concretes: “aquí veo un señor” “es un señor fumador”. Per tant, llenguatge més descriptiu de manera inicial. <u>Participació i implicació:</u> S'implica i participa. Fa preguntes: “por qué?”. <ul style="list-style-type: none"> • Notes mentals: Fotografia home fumador i tauró • Notes breus: La fotografia de l'home fumador li recorda al pare (“como mi padre pero no fuma”). La fotografia del tauró li agrada: “tiene fuerza y da miedo”.	
AVALUACIO DE L'ACTIVITAT (al final de cada sessió) <i>Idees que serveixen com a guia: sensacions, experiència, vivència, grau de satisfacció, interès i motivació, entre altres.</i> <u>Sensacions:</u> tot i que s'implica i participa, es mostra distant. Sensacions de la fotografia: La persona fumadora està sola i és lliure. El tauró és un animal fort i lliure (dona respecte i provoca angoixa). <u>Experiència i vivència de l'activitat:</u> Inicialment, es mostra perdut. Es deixa acompanyar i guiar. Reticències inicials davant la justificació i expressió	

concreta en algunes cartes: “no, no”, “ya està”. No es força ni obliga, s’aconsella la millora en la seva expressió: “dime algo más” “¿Has visto a alguien fumando o un tiburón?”, entre altres. Es posa de manifest la figura parental com a guia: “mi padre no fuma y yo tampoco” “el tiburón es fuerte, como un deportista”.

Grau de satisfacció: Mostra satisfacció davant la relació del significat amb el pare i els esportistes. Incapacitat per concretar discurs espontani i extens però sí concret davant situacions significatives, la relació amb el pare i l’esport. Satisfacció personal davant les seves capacitats físiques.

Interès i motivació en l’abordatge lingüístic i descriptiu dels aspectes que s’observen a les fotografies sempre que es relacionen amb aspectes significatius i propis, més que aspectes merament descriptius. Per tant, es manifesta que la persona participant mostra interès i motivació sempre que es posa sobre la taula els seus desitjos i aficions.

Taula 7: Rúbrica d’observació participant de la sessió 1. Font: elaboració pròpia.

Annex VII: Rúbrica d'observació no participant de la sessió I

OBSERVACIÓ NO PARTICIPANT	
NOMBRE SESSIÓ	1 / ANÀLISI DE L'ÀUDIO.
<p>DISCURS Tipus: <u>Narratiu</u>, <u>Expositiu</u>, <u>Descriptiu</u> o <u>Argumentatiu</u></p> <p>Més de tipus descriptiu ja que presenta les característiques bàsiques de les fotografies i per tant, respon, al “com”.</p> <p>També de tipus narratiu ja que relata algunes accions responent al “què”.</p> <p>Poca argumentació (no es pot valorar partint de la poca expressió de les seves opinions i raons, és a dir, responent al què pensa i què li suggereix. Tampoc expositiu o explicatiu ja que no va més enllà justificant el motiu, el “per què”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Esponantani o dirigit?</i> Més dirigit que esponantani. Dirigit en la explicació base de la primera fotografia i més esponantani davant comentaris significatius i personals. Tot i així, abunden les preguntes per clarificar el tema i especificar-ho. • <i>To de veu adequat?</i> To de veu tallat, possible símptoma de nerviosisme però amb millora a mesura que la persona participant va parlant. • <i>S'observa el llenguatge no verbal i la seva expressivitat facial?</i> Moviments corporals (espatllats), s'aproxima i es distancia, es toca el cabell.	
<p>FLUÏDESA VERBAL (expressió de les idees)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Troba les paraules adequades (vocabulari) i ritme (lent o adequat)</i> <p>Vocabulari pobre i reduït. Respostes curtes i concises amb oracions simples. Fa servir molts nexes sobretot “i”. Davant aspectes més propers i significatius, millora el llenguatge i la seva expressió, baixa el nerviosisme i el llenguatge no verbal amb ritme adequat.</p> <p>En alguns comentaris, sobretot més descriptius i no tant propers, el seu ritme és ràpid (símptoma de nerviosisme).</p>	
<p>ARGUMENTACIÓ I EXPRESSIÓ</p> <p><i>Capacitat per:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Introduir Sí</i> • <i>Mantenir:</i> NO, mostra dificultat, comentaris massa genèrics però si mostra manteniment en el tema davant aspectes significatius.	

- *Fer aclariments* NO de manera espontània però si davant preguntes.
- *Canviar de tema* SÍ. Si es posa nerviós, canvia de tema “ya està”.
- *Mostra iniciativa*: En alguns moments.

TIPUS D'ORACIONS

- *Simples* SÍ “El tiburón es fuerte” i “El Hombre fuma”
- *Exclamatives* NO
- *Dubitatives* NO
- *Interrogatives* SI: “¿Por qué fuma? I “¿Te gusta?”
- *Desideratives* NO

ALTERNANÇA RECÍPROCA (TORNS DE PARAULA I ESPERA)

Al no tenir tanta iniciativa, respecta torns de paraula i espera activament.

PALILÀLIES OBSERVADES I PALILÀLIA REPETIDA DURANT LA SESSIÓ

68, repetició de: “vale, vale”, “sí, sí”, “no, no”, “no sé, no sé”, “por qué, por qué”.

Predomina: “no sé, no sé” i “vale, vale”

MODELATGE DEL LLENGUATGE I PRÀCTICA GUIADA

- En quins moments?

L'activitat és introductòria, la persona investigadora participa com un més amb més autonomia i actitud directiva (guiar i dirigir l'activitat) que la persona participant.

Comença la persona investigadora amb la tria de dues cartes, la persona participant imita les accions.

Davant els comentaris de la persona investigadora, assisteix: “vale, vale” i “sí, sí”.

Fa poques preguntes: “¿Por qué...?” “¿Para qué?” però sense especificar en el sentit i significat personal: “¿Desde cuándo?” “¿Conoces a alguien más?”

Necessita guia i orientació en la explicació descriptiva de les foto-cartes triades.

Emptra la pauta base de llenguatge (annex III). Si accepta preguntes i les respon, però no fa preguntes.

Davant el modelatge, s'aconsella ampliar els tipus d'oracions, passant de ser només simples i poques interrogatives a exclamatives, desideratives i dubitatives. Es reforça positivament tant els seus interessos com els desitjos basant-nos en la qualitat de la força i la importància de la figura parental.

COMENTARIS A DESTACAR

Primera sessió, molt nerviosisme. Afirma estar massa acostumat a la intervenció de professionals i varietat de proves diagnòstiques.

Altres aspectes:

- *Respecta les normes? SI*
- *Saluda? (ho fa ell ho faig jo) NO. Espera que el saludin, no respon.*
- *S'acomiada? Sí*

OBSERVACIONS DE MILLORA

Revisa les pautes de llenguatge

Continuïtat intervenció,

Es fa tutoria individualitzada abordant els aspectes a millorar com més iniciativa i participació. Reforç positiu davant els aspectes més significatius.

Taula 8: Rúbrica d'observació no participant de la sessió 1. Font: Elaboració pròpia

Annex VIII: Rúbrica d'observació participant de la sessió I

OBSERVACIÓ PARTICIPANT	
DATA i LLOC: 26/04/2022 al Taller de fotografia - Hospital de Dia Nou Barris	HORA INICI I FINAL: 10 a 10.45h
ÀUDIO/SESSIÓ: 2	MATERIAL: Covisage, full observació participant i no participant, enregistradora, bolígraf, pauta base (Annex III), pissarra per anotacions
<p>OBSERVACIONS: <i>Idees a observar: Com es desenvolupa amb l'activitat, palil·làlia, expressió verbal, autonomia i dependència, participació i implicació, etc.</i></p> <p><u>Autonomia i dependència:</u> <i>Guanya autonomia i perd dependència.</i></p> <p><u>Palil·làlia:</u> <i>Introducció estratègia rehabilitadora i reeducadora de palil·làlia centrada en la pregunta convincent davant la palil·làlia: “bien bien” Bien? Si, bien.”</i></p> <p><u>Expressió verbal:</u> <i>discurs més espontani que al principi però dirigit en alguns aspectes, sobretot fent preguntes per especificar encara més l'elecció i justificació. Llenguatge descriptiu i narratiu. Inici del llenguatge argumentatiu i expositiu.</i></p> <p><u>Participació i implicació:</u> <i>Requereix de pràctica guiada i modelatge.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Notes mentals: <i>Fotografies escalada, un home fumant, cotxe i persona jugant a jocs de taula.</i> • Notes breus: <i>Prioritza la fotografia d'una persona fumadora (record de figura paterna, tot i que el seu pare no fuma), per sobre de l'escalada (interessos relacionats amb l'esport), cotxe i jocs de taula, per ell són secundàries.</i>	
<p>AVALUACIÓ DE L'ACTIVITAT (al final de cada sessió)</p> <p><i>Idees que serveixen com a guia: sensacions, experiència, vivència, grau de satisfacció, interès i motivació, entre altres.</i></p> <p><u>Sensacions:</u> <i>Relació de persona fumadora amb llibertat i prohibició. Relació entre escalada amb llibertat i autonomia.</i></p> <p><u>Experiència i vivència de l'activitat:</u> <i>Posa de manifest la necessitat de continuar fent esports, sobretot individuals i competitiu. Continua el patró parental: esport com a</i></p>	

activitat d'oci i temps lliure, tant els entrenaments personals com les competicions i proves físiques.

Grau de satisfacció: Satisfet pels aspectes que es van descobrir i reafirmant. Incapacitat per elaborar discurs justificatiu extens sobre el mètode Covisage, més aviat és simple i dirigit: *“me gusta” “está bien”* però si elaborat davant la justificació i satisfacció de tots els aspectes i sensacions suggerides a les fotos *“El deporte me gusta” “me voy a entrenar” “no me gusta la natación ni escalada, me gusta córrer e ir en bici” “me gusta aunque mi padre no fuma”*

Interès i motivació en l'abordatge lingüístic i explicatiu de la fotografia sobre escalada com a esport. Grau interès baix en aquest esport tot i els records de la seva pràctica a una sortida escolar. Relaciona l'escalada amb la satisfacció i desig pels esports individuals i competitiu (abans que col·laboratiu).

Aquesta sessió ha ajudat a posar de manifest la importància del coneixement dels interessos i motivacions de la persona participant, enteses com aspectes per a la oportunitat i fortalesa del treball terapèutic i educatiu. Permet centrar la intervenció i acció així com la comunicació en aspectes significatius i funcionals per a la persona.

Taula 9: Rúbrica d'observació participant de la sessió 2 .Font: Elaboració pròpia

Annex IX: Rúbrica base per a l'observació no participant sessió 2

OBSERVACIÓ NO PARTICIPANT	
NOMBRE SESSIÓ	2
DISCURS <ul style="list-style-type: none"> • Tipus: <u>Narratiu</u>, <u>Expositiu</u>, <u>Descriptiu</u> o <u>Argumentatiu</u> ✓ <i>Descriptiu ja que les seves respostes i expressions responen al “com”. Expressa accions i llocs, descriu més la fotografia.</i> ✓ <i>Narratiu. Molt més narratiu que la primera sessió, és capaç d'expressar el que veu a la fotografia i la relació amb accions personals. Respon preguntes sobre “què”.</i> ✓ <i>Argumentatiu: Expressa opinions també el que li suggereix. Relaciona aspectes amb la figura parental i els esports.</i> ✓ <i>No és expositiu expositiu o explicatiu: Els comentaris no responen al “per què”.</i> • <i>Esportani o dirigit? Dirigit en la explicació de la primera foto triada (persona fumadora) i més espontani en la explicació de l'escalada. Torna a ser dirigit davant el cotxe i joc de taula.</i><p>S'observa espontaneïtat al final de la sessió on explica l'activitat que farà per la tarda: anirà a córrer. Davant d'aquest comentari, s'inicia un diàleg bidireccional on surten aspectes com “<i>En que piensas cuándo corres?</i>”, “<i>¿Te gusta correr solo?</i>” “<i>¿Por dónde vas?</i>” “<i>¿Cuánto tardas en hacer un kilómetro?</i>” i finalment es demanen consells.</p> • <i>To de veu adequat? To de veu monòton durant la seva explicació però adequat (to relacionat amb emoció) davant explicació dels esports (competició, tipus, entrenament, etc.). Manté conversa i fa preguntes a la persona investigadora.</i> • <i>S'observa el llenguatge no verbal i la seva expressivitat facial?</i><p>Llenguatge no verbal (mans i braços). Expressivitat facial observada: Riu i expressa desig per l'esport. La foto de la persona fumadora li recorda al pare.</p>	
FLUÏDESA VERBAL (expressió de les idees) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Troba les paraules adequades (vocabulari) i ritme (lent o adequat)</i>	

Ritme lent davant la justificació en elecció de les cartes no associades a interessos (tercera i quarta)

Ritme adequat quan les preguntes s'associen fets personals

ARGUMENTACIÓ I EXPRESSIÓ

Capacitat per:

- *Introduir SÍ*
- *Mantenir SÍ*
- *Fer aclariments SI però davant preguntes.*
- *Canviar de tema NO. Necessita intervenció persona investigadora.*
- *Mostra iniciativa SI I NO. Iniciativa davant explicació de fets significatius (cures i competicions) però no davant sensacions (allò que li suggereix)*

TIPUS D'ORACIONS

- *Simples SI "Me gusta porque voy solo"*
- *Exclamatives SI ¡Me encanta!, ¡Corro mucho! i "¡Más que tu seguro!"*
- *Dubitatives NO*
- *Interrogatives SI "¿Por qué te gusta a tí? I "¿Las carreras o nadar"?*
- *Desideratives NO*

ALTERNANÇA RECÍPROCA (TORNS DE PARAULA I ESPERA)

És capaç d mantenir torn de paraula i esperar respostes persona investigadora.

PALILÀLIES OBSERVADES I PALILÀLIA REPETIDA DURANT LA SESSIÓ

39, sobretot "vale, vale" "también también" "sí, sí"

MODELATGE DEL LLENGUATGE I PRÀCTICA GUIADA

- En quins moments?

Davant la explicació, accepta preguntes i les respon, sempre de manera breu. Les preguntes solen ser específiques: "¿Te gusta la escalada?" "¿Prefieres otro deporte?", "¿Tú piensas?, ¿Y te gusta?", "¿Te gusta estar solo?", "¿Cuando has estado solo y te ha gustado?"

Davant la pràctica guiada, s'empra sobretot al principi: "¿Ahora que tenemos las cartas: ¿Qué hacemos?" "¿Qué más me puedes decir?" "¿Cómo las ordenarías?"

Davant el modelatge, s'aconsella eliminar o disminuir la utilització constant dels nexes: “y” “también” i “pero”. Es posen en pràctica exemples:

- “*Me gusta porque pienso, porque voy solo, porque soy bueno*”. Aconsellant “*me gusta porque pienso, voy solo y soy bueno*”
- “*También correr y bici y también triatlón y también natación*”. Aconsellant “*también las carreras, bicicleta, triatlón y natación*”.

COMENTARIS A DESTACAR Millora significativa, descobriment interessos.

Altres aspectes:

- *Respecta les normes? Sí.*
- *Saluda? (ho fa ell ho faig jo). Si saluda.*
- *S'acomiada? Si s'acomiada. Abans pregunta si pot marxar.*

OBSERVACIONS DE MILLORA

Revisa la llista amb pautes de llenguatge.

Continuïtat davant estratègia i observació de les palil·lies.

Taula 10: Rúbrica d'observació no participant de la sessió 2. Font: Elaboració pròpia

Annex X: Rúbrica d'observació participant de la sessió III

OBSERVACIÓ PARTICIPANT	
DATA i LLOC: Taller de fotografia de l'Hospital de Día Nou Barris	HORA INICI I FINAL: 10 A 10:45 H
ÀUDIO/SESSIÓ: 3	MATERIAL: Covisage, full observació participant i no participant, enregistratora, bolígraf, pauta base (Annex III), pissarra per anotacions
OBSERVACIONS: <p><i>Idees a observar: Com es desenvolupa amb l'activitat, palilàlia, expressió verbal, autonomia i dependència, participació i implicació, etc.</i></p> <p><i>Palilàlia:</i> Reducció de palilàlies davant explicació del seus esportistes referents: JF i NO.</p> <p><i>Expressió verbal:</i> Frases concretes, idees estructurades, ordre cronològic (des de l'actualitat fins els inicis), argumenta tot introduint, mantenint i fent aclariments davant preguntes. No canvia de tema, és el seu referent esportiu i professional.</p> <p><i>Autonomia i dependència:</i> Molta autonomia en la pròpia explicació, només requereix d'ajuda per verificar conjuntament (cercant a internet) dades personals com el lloc de naixement, premis i anys. La sessió només es centra en una fotocarta on ell expressa la relació amb aquest esportista.</p> <p><i>Participació i implicació:</i> Participa activament, sí s'implica i fins i tot és capaç de relacionar la trajectòria de JF amb la que ell voldria en la seva vida esportista: guanyar un Ironman i tenir la seva capacitat física, dedicant-se a l'esport. També de Nan Oliveras organitzador del campus esportiu on assisteix anualment des de fa 3 anys.</p> <p>Notes mentals: J.F, Ironman, Alemanya, Girona, N.O, i campus</p> <p>Notes breus: J.F és el seu referent esportiu i professional. La persona participant és un amant de l'atletisme i el ciclisme, no tant de la natació. N.O</p>	

és un altre esportista referent, company de JF. Els esports atlètics no són tan coneguts com el futbol o bàsquet, entre altres. És un tema que no sol interessar als joves.

AVALUACIO DE L'ACTIVITAT (al final de cada sessió)

Idees que serveixen com a guia: sensacions, experiència, vivència, grau de satisfacció, interès i motivació, entre altres.

Sensacions: Bona acollida i sensacions amb l'activitat i el seu contingut. La persona participant mostra més autonomia lingüística i interès per donar a conèixer el que sap. Bona vivència. S'acorda crear un racó d'esportistes partint de creacions artístiques com fotografies i quadres per decorar l'Hospital.

Experiència i vivència de l'activitat: Experiència positiva, bona satisfacció i vivència, es coneixen aspectes i interessos desconeguts fins el moment.

Grau de satisfacció: Bona satisfacció tant del participant, posant sobre la taula el desig en la continuïtat de l'assistència als campus esportius estiuencs i de la persona investigadora ja que s'han conegut aspectes desconeguts fins el moment, amb millora en l'expressió, jugant amb el llenguatge, implicant oracions exclamatives i desideratives. Mostra desig per fer IronMan i conèixer al seu referent. *"Me gustaría porque es el mejor del mundo", "Sé donde entrena y vive en Girona desde hace años" i "Tengo que seguir entrenando para llegar a su meta"*.

Interès i motivació en l'abordatge de la vida professional de J.F. Coneix a detall la seva vida personal: origen, campionats, premis, etc.

Millora de la seva implicació i actitud, no mostra nerviosisme, més aviat tranquil·litat al parlar d'un tema que coneix. Es relaciona la millora de la seva comunicació al fet de parlar i abordar aspectes basats en desitjos i interessos personals. Es posa en joc la pràctica del llenguatge oral, acompanyant algunes errades com la disminució dels nexes "y" i "porque" (perquè en català). Millora del seu to.

Taula 11: Rúbrica d'observació participant de la sessió 3. Font: Elaboració pròpia

Annex XI: Rúbrica base per a l'observació no participant III

OBSERVACIÓ NO PARTICIPANT	
NOMBRE SESSIÓ	3
DISCURS <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tipus: <u>Narratiu, Expositiu, Descriptiu o Argumentatiu</u></i> <i>Descriptiu: descriu el seu esportista preferit, va més enllà de la fotografia, analitza i relaciona amb aspectes personals.</i> <i>Narratiu. Respon al què de la fotografia, relació amb JF i NO.</i> <i>Argumentatiu: Expressa opinions: “me gustaria” “yo querría”</i> <i>Expositiu i explicatiu: Respon al per què, és capaç de construir una narrativa d'acord amb el què veu, pensa i sent.</i> • <i>Esportani o dirigit? Esportani totalment, necessitat de ser poc dirigit.</i> • <i>To de veu adequat? Sí, sobretot davant explicació d'aspectes coneguts</i> • <i>S'observa el llenguatge no verbal i la seva expressivitat facial?</i> <i>No s'observa llenguatge no verbal i expressa alegria davant els premis i reconeixements de JF.</i>	
FLUÏDESA VERBAL (expressió de les idees) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Troba les paraules adequades (vocabulari) i ritme (lent o adequat)</i> <p>Vocabulari variat, introdueix conceptes esportistes com jocs olímpics, Ironman i marca, països com Hawaii, Alemanya i China (Pekin), segueix ordre cronològic des de l'actualitat fins els seus inicis (coneix perfectament la seva trajectòria) i ritme adequat (no ràpid ni lent). Fa servir nexes però davant la intervenció de la persona investigadora, rectifica i introdueix les millores al llenguatge: Passant de “<i>Ganó en los juegos olímpicos y el Ironman y muchas más pruebas y también el premio en Girona</i>”, a “<i>Ganó en los juegos olímpicos, el Ironman, entre otros y tiene un premio de reconocimiento en su pueblo actual, Girona</i>”. Ritme adequat. Disminueixen els nexes</p>	
ARGUMENTACIÓ I EXPRESSIÓ <p>Capacitat per:</p>	

- *Introduir, SÍ*
- *Mantenir SÍ*
- *Fer aclariments SÍ*
- *Canviar de tema NO. No es posa en joc aquest aspecte. La sessió es centra en un aspecte primordial, el seu esportista preferit.*
- *Mostra iniciativa SÍ*

TIPUS D'ORACIONS

- *Simplex SÍ: "JF ganó muchas pruebas"*
- *Exclamatives SÍ: ¡Es el mejor! I "Lo ha ganado todo"*
- *Dubitatives NO*
- *Interrogatives SÍ: "¿Eso es bueno o malo?"*
- *Desideratives SI: "¡Me gustaría ser como él! I "Quiero que llegue el campus sportiu y ganar".*

ALTERNANÇA RECÍPROCA (TORNS DE PARAULA I ESPERA)

En aquesta sessió, ell participa més que la persona estudiant i investigadora. Tot i que en moments de reeducació i errors en el llenguatge, és capaç d'escoltar i introduir verbalment la millora, imitant i repetint la frase i/o paraula.

PALILÀLIES OBSERVADES I PALILÀLIA REPETIDA DURANT LA SESSIÓ

21. Repetició de "*claro, claro*", "*sí, sí*" "*siempre, siempre*", majoritàriament.

MODELATGE DEL LLENGUATGE I PRÀCTICA GUIADA

- En quins moments?

Modelatge del llenguatge: S'empra en alguns moments per invertir ordre de la frase o eliminar nexes. Millora en la capacitat expressiva i elaboració de frases, introdueix les desideratives continuadament: "*Me gustaría ser como él*" i "*Me gustaría conocerle y entrenar con él*" i exclamatives: "*¡Es muy Bueno!*" "*¡Es el mejor*". Es reforça contínuament aquest aspecte. Se l'anima a parlar dins les activitats d'aquest esportista i dels seus reconeixements com a tema per vincular-se i relacionar-se amb els iguals, millorant la vinculació i socialització.

Pràctica guiada: Comença a ser una pràctica independent, tant a l'inici repartint totes les cartes, com a la tria i explicació, començant ell la explicació i introduint nous

aspectes desconeguts. No empra la pauta base. Es guia davant errors de llenguatge. Es deixa acompanyar i guiar.

COMENTARIS A DESTACAR

Es valida la informació amb una cerca exhaustiva a internet. Tota la informació proporcionada i expressada per la persona participant és verídica.

Altres aspectes:

- *Respecta les normes? SÍ*
- *Saluda? (ho fa ell ho faig jo) SÍ*
- *S'acomiada? SÍ*

OBSERVACIONS DE MILLORA

Continuar amb el reforç positiu. Indagar altres aspectes basats en desitjos o interessos. Promoure la socialització basant-nos en el possible diàleg de la persona participant amb altres persones del grup que mostrin interès i mínim domini en els esports.

Taula 12: Rúbrica d'observació no participant de la sessió 3. Font: Elaboració pròpia

Annex XII: Rúbrica base per a l'observació no participant

OBSERVACIÓ NO PARTICIPANT	
NOMBRE SESSIÓ	4
DISCURS <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tipus: Narratiu, Expositiu, Descriptiu o Argumentatiu</i><p><i>Descriptiu:</i> Descriu les fotografies, analitzant i relacionant-ho amb aspectes vivencials. Incorpora la figura de l'avi patern i la cuina, la professió desitjada i la del pare.</p><p><i>Narratiu.</i> Respon al què de la fotografia, relació amb esportistes (iguals a la tercera sessió) i incorpora "Olot", ciutat on es realitza el campus esportiu on assisteix des de fa 3 anys. amb JF i NO. També descriu de nou la foto-carta amb una persona fumant mentre incorpora idees sobre el seu avi i a més, narra desig de ser cuiner com el seu pare i treballar a un hotel com a cap de cuina.</p><p><i>Argumentatiu:</i> Expressa opinions: "me gustaria" "yo querría", relacionat amb la idea de ser cuiner. A més, argumenta quin és el seu plat preferit i el procediment per preparar-ho.</p><p><i>Expositiu i explicatiu:</i> Respon al per què de la situació i fotografia, sent capaç de construir el seu discurs d'acord amb el que ell pensa, sent i observa. Introdueix, desenvolupa i dona conclusions sobre aspectes relacionats amb la cuina i la carpinteria (professió de l'avi).</p> • <i>Esportani o dirigit?</i><p>Dirigit al principi en la tria de cartes per la varietat (96 totals) i espontani davant narracions personals (avi, pare, cuina i Olot)</p> • <i>To de veu adequat?</i> Sí, manté to de veu adequat, sense observar nerviosisme (ritme ràpid i encallat en les respostes) • <i>S'observa el llenguatge no verbal i la seva expressivitat facial?</i> Està tranquil	
FLUÏDESA VERBAL (expressió de les idees) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Troba les paraules adequades (vocabulari) i ritme (lent o adequat)</i>	

Vocabulari més específic (Olot, campus esportiu, premis, assajos, entrenaments, plats de cuina “Knödel”, procediment, ingredients, professions com cuiner i carpinter, entre altres).

Ritme adequat (ni ràpid ni lent) Disminució nexes. Frases concises però elaborades.

ARGUMENTACIÓ I EXPRESSIÓ

Capacitat per:

- *Introduir Sí*
- *Mantenir Sí*
- *Fer aclariments Sí*
- *Canviar de tema Sí*
- *Mostra iniciativa Sí*

TIPUS D'ORACIONS

- *Simples Sí: “El campus es en Olot”*
- *Dubitatives Sí: “No sé si saldrá bien”*
- *Interrogatives Sí: ¿Trabajar de c*
- *Exclamatives Sí: “¡Es lo mejor! I “me encanta ver a mi padre!”*
- *Desideratives Sí: “quiero ser cocinero de un hotel”*

ALTERNANÇA RECÍPROCA (TORNS DE PARAULA I ESPERA)

Sí, respecta torns de paraula, mirant a la persona. Espera el seu moment, tot i que participa molt més que la persona investigadora

PALILÀLIES OBSERVADES I PALILÀLIA REPETIDA DURANT LA SESSIÓ 19, majoritàriament “sí, sí”, “también, también”, “claro, claro”.

MODELATGE DEL LENGUATGE I PRÀCTICA GUIADA

- En quins moments?

Pràctica independent: Només hi ha pràctica guiada en la tria de la carta definitiva i més significativa, la preferida de tot el mètode *Covisage*, centrant-se en una que ell titula com a “Olot”.

Modelatge: Estratègia de reducció de la palilàlia. Treball per millorar la eliminació dels nexes.

COMENTARIS A DESTACAR

Molt bona participació. Tria les 4 cartes significatives. En aquesta sessió només tria dues foto-cartes (cuina i Olot). Tria la més representativa per ell “Olot”

Altres aspectes:

- *Respecta les normes? Sí*
- *Saluda? (ho fa ell ho faig jo) Sí*
- *S’acomiada? Sí*

OBSERVACIONS DE MILLORA

Donar continuïtat a la intervenció.

Continuar amb el racó dels esportistes professionals.

Compartir receptes de cuina alemanya.

Taula 13: Rúbrica d'observació no participant de la sessió 4. Font: Elaboració pròpia

Annex XIII: Rúbrica amb el recull de totes les sessions

OBSERVACIÓ NO PARTICIPANT				
NOMBRE SESSIÓ	1	2	3	4
DISCURS				
Narratiu, Expositiu, Descriptiu o Argumentatiu	Narratiu descriptiu	Narratiu, descriptiu i argumentatiu	Narratiu, Expositiu, Descriptiu o Argumentatiu	Narratiu, Expositiu, Descriptiu o Argumentatiu
Esponatani o dirigit	Més dirigit que esponatani	Esponatani davant fotografia significativa i dirigit davant fotografia triada a l'atzar	Esponatani	Esponatani
To de veu adequat?	To de veu tallat (nerviosisme)	To de veu monòton però adequat davant l'escalada	To de veu adequat	To de veu adequat
Llenguatge verbal i expressivitat facial?	Llenguatge verbal (moviments corporals), es toca el cap i es distancia	Llenguatge verbal (mans i braços). Riu	No s'observa llenguatge verbal (nerviosisme)	No s'observa llenguatge verbal (nerviosisme)

<p>FLUÏDESA VERBAL</p> <p><i>Paraules adequades (vocabulari) i ritme lent o adequat</i></p>	<p>Vocabulari pobre i reduït. Respostes curtes</p> <p>Molts nexes</p> <p>Millora davant aspectes significatius</p> <p>Ritme de parla ràpid</p>	<p>Vocabulari més concret.</p> <p>Ritme lent davant fotografies no associades a interessos</p> <p>Molts nexes</p>	<p>Vocabulari variat, conceptes (camp gramatical de l'esport països)</p> <p>Disminueixen els nexes</p> <p>Ritme adequat</p>	<p>Vocabulari molt variat i nou tant de cuina com d'esports.</p> <p>Disminució nexes. Frases concises però elaborades.</p> <p>Ritme adequat</p>
<p>ARGUMENTACIÓ I EXPRESSIÓ</p> <p><i>Capacitat per introduir, mantenir, fer aclariments, canviar de tema, mostrar iniciativa.</i></p>	<p><i>Introduir SÍ</i></p> <p><i>Mantenir: NO, Fer aclariments NO de manera espontània però sí davant preguntes. Canviar de tema SÍ.</i></p> <p><i>Mostra iniciativa: En alguns moments.</i></p>	<p><i>Introduir SÍ</i></p> <p><i>Mantenir SÍ</i></p> <p><i>Fer aclariments SÍ però davant preguntes. Canviar de tema NO.</i></p> <p><i>Mostra iniciativa SÍ</i></p> <p><i>Mostra iniciativa SÍ</i></p>	<p><i>Introduir, SÍ</i></p> <p><i>Mantenir SÍ</i></p> <p><i>Fer aclariments SÍ</i></p> <p><i>Canviar de tema NO.</i></p> <p><i>Mostra iniciativa SÍ</i></p>	<p><i>Introduir, SÍ</i></p> <p><i>Mantenir SÍ</i></p> <p><i>Fer aclariments SÍ</i></p> <p><i>Canviar de tema SÍ</i></p> <p><i>Mostra iniciativa SÍ</i></p>
<p>TIPUS D'ORACIONS</p> <p><i>Simples, exclamatives, dubitatives, interrogatives, exclamatives i desideratives</i></p>	<p><i>Simples SÍ</i></p> <p><i>Exclamatives NO</i></p> <p><i>Dubitatives NO</i></p> <p><i>Interrogatives SÍ</i></p> <p><i>Desideratives NO</i></p>	<p><i>Simples SÍ</i></p> <p><i>Exclamatives SÍ</i></p> <p><i>Dubitatives SÍ</i></p> <p><i>Interrogatives NO</i></p> <p><i>Interrogatives SÍ</i></p> <p><i>Desideratives SÍ</i></p> <p><i>Desideratives NO</i></p>	<p><i>Simples SÍ</i></p> <p><i>Exclamatives SÍ</i></p> <p><i>Dubitatives NO</i></p> <p><i>Interrogatives SÍ</i></p> <p><i>Exclamatives SÍ</i></p> <p><i>Desideratives SÍ</i></p>	<p><i>Simples SÍ</i></p> <p><i>Exclamatives SÍ</i></p> <p><i>Dubitatives NO</i></p> <p><i>Interrogatives SÍ</i></p> <p><i>Exclamatives SÍ</i></p>

				<i>Desideratives</i> <i>SI</i>
ALTERNANÇA RECÍPROCA	Sí	sí	sí	sí
PALILÀLIES OBSERVADES I PALILÀLIA REPETIDA DURANT LA SESSIÓ	68. Repetició de: “ <i>vale, vale</i> ”, “ <i>sí, sí</i> ”, “ <i>no, no</i> ”, “ <i>no sé, no sé</i> ”, “ <i>por qué, por qué</i> ”. Predomina: “ <i>no sé, no sé</i> ” i “ <i>vale, vale</i> ”	39. Sobretot “ <i>vale, vale</i> ”, “ <i>también, también</i> ” “ <i>sí, sí</i> ”	21 “ <i>claro, claro</i> ” “ <i>si, si</i> ” “ <i>siempre, siempre</i> ”, majoritàriament	19 , majoritàriament “ <i>sí, sí</i> ”, “ <i>también, también</i> ”, “ <i>claro, claro</i> ”.
MODELATGE DEL LENGUATGE I PRÀCTICA GUIADA	Pràctica guiada (dependència i acompanyament) Empra pauta base del llenguatge Modelatge (tipus d’oracions passant de ser només simples i poques interrogatives, exclamatives, desideratives dubitatives)	Pràctica guiada inicial (davant recordatoris en el procediment de l’activitat) Modelatge: millorar el tipus d’oracions i disminuir nexes “ <i>y</i> ” “ <i>también</i> ” i “ <i>pero</i> ”.	Pràctica més independent (tria cartes, les reparteix) No empra la pauta base Es guia davant errors i es deixa acompanyar Modelatge: Eliminar nexes i invertir ordre de la frase Millora capacitat expressiva i les frases	Pràctica independent Només guiada en la tria de la carta definitiva Modelatge: Estratègia de reducció de la palilàlia. Treball per millorar la eliminació dels nexes.

COMENTARIS A DESTACAR	Nerviosisme Massa acostumat a proves.	Millora significativa, descobriments interessos	Es valida la informació internet. Bona actitud	Molt bona participació i actitud
OBSERVACIONS DE MILLORA	Tutoria individualitzada (recull d'impressions) Revisa pautes de llenguatge	Continuïtat estratègia per palilàlia	Continuar el reforç positiu Indagar aspectes (desitjos) Promoure la socialització davant aspectes esportius	Continuïtat estratègia palilàlia i intervenció . Continuar racó dels esportistes. Compartir receptes de cuina alemanya

Taula 14: Recull observació no participant de totes les sessions. Font: Elaboració pròpia

Annex XIV: Recull de les sessions basat en l'observació participant

AUTONOMIA I DEPENDÈNCIA	Més dependència que autonomia.	Guanya autonomia i perd dependència.	Autonomia. Participa més que la investigadora
,PARTICIPACIÓ I IMPLICACIÓ, ETC.	S'inicia el modelatge i pràctica guiada S'implica i participa. Fa preguntes: "por qué?".	Requereix de pràctica guiada i modelatge	Molta participació
SENSACIONS	tot i que s'implica i participa, es mostra distant. Sensacions de la fotografia: La persona fumadora està sola i és lliure. El tauró és un animal fort i lliure (dona respecte i provoca angoixa	Llibertat i prohibició. Llibertat i autonomia	Més autonomia lingüística i interès per donar a conèixer el que sap. Bona vivència
EXPERIÈNCIA I VIVÈNCIA	Es deixa acompanyar Reticències inicials	Esports individuals i competitiu davant els cgrupals. Patró parental com a font d'unió	Experiència positiva, bona satisfacció i vivència, es coneixen aspectes i interessos desconeguts fins el moment
GRAU DE SATISFACCIÓ	Bona. Satisfacció davant la relació dels	Satisfet pels aspectes que es	Satisfacció elevada relacionada amb el desig d'assistir

	aspectes amb el pare i els esportistes	van descobrint i reafirmant	al campus esportiu.
INTERÈS I MOTIVACIÓ	<i>Davant aspectes que es poden relacionar amb aspectes significatius</i>	Relaciona l'escalada amb la satisfacció i desig pels esports individuals i competitius (abans que col·laboratius).	<i>Motivació i interès elevat davant JF i NO.</i>

Taula 15: Recull de les sessions gràcies a l'observació participant. Font: Elaboració pròpia

Annex XV: Fotografies triades del mètode Covisage

Il·lustració 1: Fotografies triades del mètode Covisage en les sessions d'intervenció

